[illegible] 99. [illegible]
[illegible] and 50
[illegible]

[illegible] the
[illegible]

Pl. 2 p. 368 [illegible] in the
[illegible] collection

CHRISTELYKE AANDACHTEN
OF
VLAMMENDE ZIEL-ZUCHTEN,

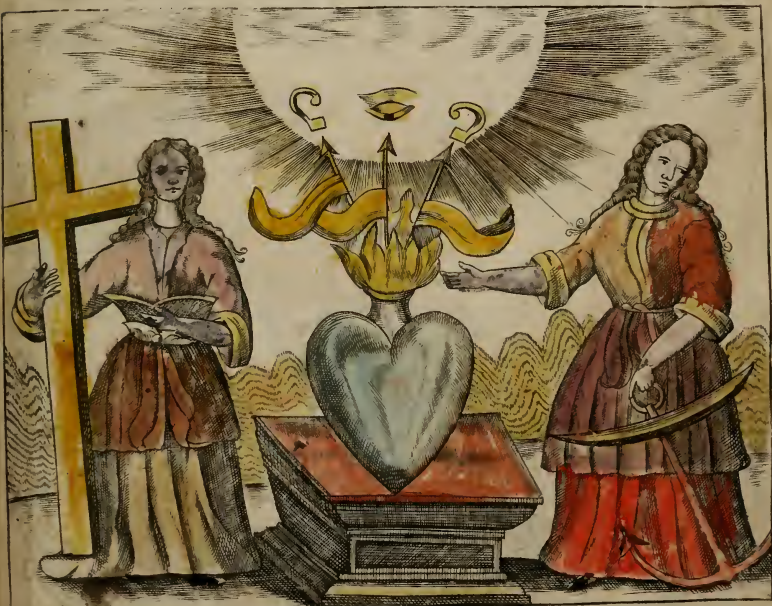
Eener Godvreesende Ziele, met een Goddelijk Antwoord daar op passende:

Samen-gestelt en Gerymt door

GERRIT HESMAN, *Dokkumer.*

Met eene Voorreden, ter Aanprijsinge van deze Zinnebeeldige Aandachten door

GERARDUS OUTHOF, *Predikant en Rector te Kampen.*

Te AMSTERDAM,
By PIETER SPRIET, in de Taksteeg; En
COENRAAT van HULST, in de Heerestraat,
Boekverkoopers, 1725.

GERRIT HESMANS
CHRISTELYKE
AANDACHTEN.

E V

OORT

OP DE
TYTEL-PLAAT.

Siet hier 't Godsdienſtig Altaar *aan*
En 't vlammend Harte *daar op ſtaan*
Dat ſijne ſuchten ſend om hooge,
Als ſcherpe pylen die Gods oor
Beweegen dat het gunſtig hoor
En aanſie met Genadige Oogen.
Het ſucht geſtaag, O Heere! hoort,
En merk aan wat mijn Hart brengt voort,
Aanſie ook gunſtig mijne kwaalen,
En wilt dan mijn benauwde Hart
Vertrooſten in ſijn groote ſmart
En neder ſenden Uwe ſtraalen:
't Geloove ſtaat ter Rechterhand,
De Hoop ter Slinkerhand geplant,
En leert dat gy ſteeds door 't Geloove,
Moet bidden tot den Grooten Heer,
En hoopend' wachten dat Hy weer
Sijn gunſt neer ſenden ſal van boven.
Gelukkig is de Ziele dan
Die God roept in Geloove *an*
Om ſijnen byſtand in ſijn kwaalen,
En met een vaſt vertrouwen wacht
Tot God aan ſijne Ziele kracht
Verſchaft, door Sijn Genade ſtraalen.

G. H.

G. OUTHOF

AAN DEN

BESCHEIDEN LEZER.

GElijk men in 't gemeen van't Boeken-ſchrijven zegt, dat het geen einde heeft; wijl 'er ſedert dien tijdt, dat de wijſte der Koningen, die ook al veele Boeken ſchreef, dit zeide, zoo veele duizenden van allerhande Boeken zijn geſchreven, en noch daaglijks zonder ophouden worden geſchreven en gedrukt, dat 'er geen einde aan is: zoo mag men dit ook in 't byzonder wel zeggen van 't ſchryven en uitgeven van de Zinnebeeldige Schriften, waar van de al-oudheid al by de Beroemſte Volkeren gewaagde, en waar van tegenwoordig ook noch geen einde is.

Niet, dat ik zeggen wil, dat het een of ander quaad is, neen; want wat het Boeken-ſchryven en Drukken belangt, ik oordeele, dat 'er nooit te veele konnen geſchreven en gedrukt worden, namentlijk goede Boeken, die tot voortplántinge van Kenniſſe, Konſten, en Weetenſchappen, en tot ſtichtinge, nut, en opbouwinge van 't Gemeen, konnen ſtrekken; alzoo 't goede nooit te veel kan gedaan worden: en 't is te verwonderen, daar nu zoo veele Boeken in de Wereld zijn, dat men, zelfs in ons Chriſtendom, noch menichte van Huisgeſinnen ziet, in welke nauwlijks een goet Boek te vinden is: zeker hoe veel nutter was 't veele Menſchen een goet Boek, als wat anders, dat onnodig is, voor hun geld te koopen. Maar van quaade Boeken, die tot ontſtichtinge, krakkeel, verdeelinge, ſcheuringe en voortplantinge van ondeugt ſtrekken, is de Wereld meer als te vol: en 't was te wenſchen, dat de edele Drukkonſt, door Gods zegen, tuſſchen de jaaren 1420 en 1430. te Haarlem in Holland, door den Burgermeeſterlijken Man *Laurens Koſter*, allereerſt uitgevonden, ende door zijnen dieſachtigen Knegt Jan Fauſt te Ments in Duitſland, ende zoo vervolgens door anderen voortgezet, nooit zoo ſchandelijk misbruikt wierde, en dat

'er

'er nooit quaade Boeken door in 't licht gebragt waaren.

En wat de manier van Zinnebeelden te ſchryven aangaat, 't is ook zeker, dat dezelve, als zy goet zijn, niet te veel konnen uitgegeven worden; alzoo die wijze van Leeringe, niet alleen van alle Volkeren ten allen tijde bemind, en hoog geacht, maar van God zelve in zijn woord gebruikt en gebillijkt is: ende hoe de beroemſte Volkeren der Aarde deze Leerwijze beminden, en door hunne Schryveren en Leeraaren gebruikten, bleek voornamentlijk in de Ooſterlingen, Chaldeen, Perſen, Aſſyriers, Arabieren, Feniciers, en Egyptenaren, als de Joden: van deze leerden het de Weſterſche Volkeren, byzonder de Grieken, en vervolgens ook de Romeinen, en anderen, en dus is dit van tijd tot tijd by meeſt alle Volkeren gemeen geworden, dat men de Wetenſchappen en Deugden, als ook Zaaken, die men in zijne onderwijſingen wilde leeren, door Zinnebeeldige Vertooningen, duiſtere Redenen, Gelijkeniſſen, Raadſelen, Heilige Beelteniſſen, Fabelen, en andere diergelijke uitdrukkingen en af uitbeeldingen de Menſchen ſochte in te planten.

'tIs waar, ſomm'gen deden dit onder de Ouden, om 't gemeene Volk niet al te wijs te maken;

maar

maar blind in de kennisse der Godsdienst-geheimen en andere Goddelijke Zaaken te houden, gelijk ook door de Sphings gedrogten, voor de deure der Tempelen afgebeeld, wierde te kennen gegeven, als Clemens de Alexandriner zeide, *daarom stellen de Egyptenaars de Sphingen voor de Tempelen, om dat de Leere van God, Zinnebeeldig en duister is*; en gelijk ik zelve daar van in 't breede hebbe gewaagt in mijne verhandelingen, achter mijn Cebes Tafereel, zie *pag.* 11. gedrukt t'Amsterdam by du Coup 1727.

Nochtans is 't ook zeker, dat veelen dit deeden, om te krachtiger met hunne Wijsheidslessen en Vermaningen in de gemoederen in te dringen, en die zoo allengskens van de beginselen des Godsdienst, en van de waarheid en kennisse der zaáken te overtuigen: en men kan byna niet uitdrukken de wonderbaare kracht van overtuiginge, welke in zulke Zinnebeeldige Leeringen steekt; doordien de ondervindinge van alle tijden heeft doen zien, dat dit dikwijls de beste wijze was, om de Menschen van de ondeugden af te maanen, en tot de betrachtinge van de deugden aan te zetten. Want de Mensch is doch nu zoo van aard, dat hy zijne misslagen hem niet graag met ronde duidelijke woorden

wil laaten voorhouden; maar wel op eene bedekte wijſe, ofte door eene Gelijkeniſſe ofte Zinnebeeldige Voorſtellinge, 't welke veelſins meer klem heeft, als de allerduidelijkſte noeminge ende vertooninge van zijne miſdaad. Dit wiſte Jotham, de jongſte Zoone van Jerubbaal ook wel, als hy op de hoogte des Bergs Geriſims zijne ſtemme verhief, ende de Borgeren van Sichem, hunne begaane dwaasheid in 't kieſen van Abimelech tot Koning voorhielde, onder de Gelijkeniſſe van de Boomen, welke den doornboſch tot hunnen Koning verkooren; maar uit welke een vuur uitging tot verteeringe van de Cederen des Libanons: zoo ging 't hem met Abimelech, tuſſchen welken, ende de Borgeren van Sichem, Godt eenen booſen Geeſt van verwarringe ſond, zie daar van *Richt.* 9. Dus gebruikte ook de Propheet Nathan diergelijke Gelijkeniſſe by David, om hem van zijne begaane overſpel ende doodſlag te overtuigen; want een Rijk Man, die veele Schaapen ende Runderen hadde, zeide Nathan, nam eenen Armen Man zijn eenig Oilam af, ſlachte het, en onthaalden 'er zijne Gaſten op: welke daad de Koning David des doodsweerdig oordeelde; doch daar op zeide Nathan, dat de Koning David zelve die

Rijke Man was, welke dien Armen dat zijn eenig Oilam hadde afgenomen, om dat hy 't was, die Uria met den ſweerde hadde laaten dooden, en zijne Huisvrouwe Bathſeba zich ter Vrouwe hadde genomen, 2 *Sam.* 12.

En gelijk de oude Jooden op deze Leerwijze ook zeer gezet waaren, en zelfs hun Talmud ook vol van zulke Zinnebeeldige Gelijkeniſſen is, gelijk ook zelfs hunne geheele ſchaduwachtige Godsdienſt, ofte Tabernakel- en Tempel-dienſt, eene Zinnebeeldige Vertooninge was van alle die Zaaken, welke, op eene Geeſtelijke wijze in den waaren Godsdienſt van 't Geeſtelijk Iſraël, door Chriſtus bewaarheid zouden geſien worden; zoo zag men ook, hoe de Zaligmaker Chriſtus, toen hy zelve onder Iſraël Leeraarde, zich in zijne meeſte Leeringen, naar den aard van dat Volk en hunne Leerwijze voegde; om dus te meerder ingang met zijne Goddelijke Leſſen en Leeringen in hunne harde herten te krijgen: te meer, om dat hy wiſte, dat zy toch op uitterlijke plechtigheden ſtonden, en al te veel aan Moſes ſchaduwwetten kleefden: daarom Leeraarde die allergrootſte Leeraar in Iſraël, door allerhande Parabolen, Gelijkeniſſen, Zinnebeeldige uitdrukkingen, en andere Geheim-vertoogen, gelijk 'er uitdruk-

drukkelijk ſtaat *Matth.* 13: 34. *Alle deze dingen heeft Jeſus tot de ſchaare geſproken door gelykeniſſen, en zonder gelykeniſſen en ſprak hy tot haar niet:* ziet ook *Matth.* 13: 3, 10, 53. *Mark.* 4: 33, 34. *Luk.* 8: 4. *Joh.* 16: 25, 29. Dan gebruikte hy de Gelijkeniſſe van eenen Zaadzaaijer, dan van eenen Wijngaardenier, dan van eenen Vijgeboom, dan van eenen Akker, van 't goede zaad en onkruid in den Akker, van eene koſtelijke Peerle, ende veele andere Zaaken, te lang om alle in 't byzonder te melden: ende dat alles deede de Heiland, *op dat*, als Mattheus zegt, *vervuld zoude worden, dat geſproken is door den Propheet, zeggende: Ik zal mynen mond open doen door gelykeniſſen, ik zal voortbrengen dingen welke verborgen waaren van de grondlegginge der Wereld, Matt.* 13. *vers* 35. vergeleken met *Pſal.* 78: 2. En zoo beminden de Jooden niet alleen zulke Leeringen door Gelijkeniſſen, gelijk 'er in de Gloſſe van het Talmudiſch Tractaat *Sothah cap.* 9. ſtaat, dat die Leerwijze het derde deel van hun onderwijs uitmaakte; maar zoo getuigen de oude Jooden zelve, dat de Meſſias, als hy quam, door Gelijkeniſſen zoude ſpreeken. Gelijk hy dan ook, tot bewijs, dat hy de waare Meſſias was, op eene byna onnavolgelijke en weergadeloofe wijze zoo

konstig deede, dat elk over hem verbaast stonde, en dat de schaare moeste uitroepen, dat zy nooit eenen Mensche alsoo hadden hooren spreken, zie *Matt.* 7: 28. *Joh.* 7: 46. En zeker, die de Euangelische Schriften doorblaadert, en met opmerkinge acht slaat op alle die Gelijkenissen en Zinnebeeldige Leeringen, die van den Heiland zijn voortgebragt, die zal waarlijk met verbaastheid moeten aangedaan, en door verwondering moeten weggerukt worden, als hy overweegt de Geestige Zinrijkheid, de Goddelijke Wijsheid, de allergevoeglijkste Welgepastheid, en allerlieffelijkste Manieren van uitdrukkingen, met welke de Heiland zijne Gelijkenissen en Leeringen voortbragt, en waar by alle de Zinnebeeldige Leeringen der allerberoemste Leermeesters onder Joden en Heidenen, op verre na niet konden haalen.

Hoewel men bekennen moet, dat 'er van veele oude Wijsheids-Leeraars, ook al geestige en leersaame Zinnebeeldige zaken zijn voortgebragt: gelijk de Egyptenaars daar in al mede onder veele Volkeren uitmunteden, gelijk onder anderen te zien is by Horus Apollo, anders Horus Niliacus genoemt, om dat hy in de Stad Nylus in Egypten gebooren was, en al mede van de eersten een Boek schreef van de Egyptische Zinnebeelden, in de

Egypti-

Egyptiſche taale; doch 't welk door eenen Philippus in 't Grieks wierde vertaald, gelijk de Jeſuit Nicol. Cauſinus bericht *in Symbolica Ægyptiorum ſapientia, in Præfat.* Hoewel Fabritius 'er noch verſcheidene andere berichten van doet, *in Biblioth. Græc. lib.* 1. *cap.* 13. Terwijl Pierius Valerianus, anders genoemt Petr. Valerius Bellunenſis, vier-en-twintig Jaaren lang werkte in 't maken van zijne ſes-en-vijftig Boeken van de Egyptiſche Zinnebeelden ofte Heilige Afbeeldingen, gelijk hy zelve getuigt, *lib.* 6. *cap.* 22. *Hieroglyph. edit. Lugd.* 1626. Men leeſe ook wat Athanaſius Kircherus hier omtrent gedaan heeft, *in Oedipo Ægyptiaco*, als ook *in Prodromo Copto ſive Ægyptiaco edit. Romæ* 1636. Om dat de Egyptenaars dan hier in by uitſtek uitmunteden, was het, dat veele Wijſen van Griekenland ook derwaards Reiſden, om in die wijsheid onderweſen te worden: onder anderen ook die allerberoemſte wysgeer Pythagoras, die de Samiër genoemt wierde, wegens zijne opvoedinge op 't Eiland Samos; doch die een Tyrier ofte Sidonier van geboorte was, ende wel twintig Jaaren in Egypten doorbragt, om de Egyptiſche Geheimeniſſen door te kruipen, ende die vervolgens ook zijne Leerlingen, veele Zaaken op deſe wijze inprentte.

En zeker, wat is 't geheele Tafereel van Cebes anders, als een ontwerp van 's Menſchen leven en bedrijf, allereerſt in eene Zinnebeeldige afteekeninge vertoond, door Pythagoras leerling Lyſis, ende te Theben in Bœotien in Saturnus Tempel ten toone gehangen, op dat elk daar in 't geheele beloop van 's Menſchen leven, en van alle de goede en quaade bedrijven, en uitgangen der Menſchen, zoude zien, gelijk de Samenſpraak van Cebes den Thebaner, daar over gemaakt, nader verklaart, en ik zelve onlangs in 't vertaalen en uitvoerig uitleggen van dat Tafereel, nader in Druk aan de Wereld getoond hebbe.

Gelijk men dan deze Leerwijze niet kan afkeuren, overmits dit zelfs als tot een zegen gerekent word, dat God *door den dienſt zyner Propheten gelykeniſſen zoude voorſtellen*, gelijk 'er uitdrukkelijk gezegt word *Hoſea* 14: 11. Zoo kan men ook met reden den yver dier Mannen niet qualijk duiden, welke gezet zijn, om deze Leerwijze in hunne Schriften na te volgen, en de deugden op zulk eene Zinnebeeldige wijze aangenaam zoeken te maken aan de gemoederen der Menſchen, en hen van de ondeugt af te leiden. Doch men zal zeggen, dat de Wereld al zoodanig

danig vervuld is van zulke Zinnebeeldige Boeken, dat het niet nodig is, hier meer by te doen.

't Is waar, wy hebben nu de Zinnebeeldige Schriften van Horus Niliacus, Pierius Valerianus, Cælius Auguſtinus Curio, Ludovicus Caſanova, Nicolaus Cauſinus, en meer anderen, die ons de Egyptiſche Zinnebeeldige Zaaken uitvoerig verklaart hebben. Bekent zijn zelfs den Scholieren de Fabulen van Eſopus, van Phœdrus, van Aphthonius, van Gabrias en Babrias, en van Avienus, Abſtemius en meer anderen, welke ook niet anders, dan Zinnebeeldige Leeringen zijn. Bekent is ook het deftig Werk van den Ridder Cæſar Ripa, van de uitbeeldingen des verſtands, meermaals in onze Taale gedrukt: zoo ook de Princelijke Devyſen en Zinnebeelden van Claudo Paradin en Gabriel Simeon; als ook de hondert Zinſpreuken of Zinnebeelden van ſtaat van den Ridder Didacus Savedra Faxardus, alle ook in 't Neerlands gedrukt.

Daar by zijn ook bekent de *Emblemata*, ofte Zinnebeelden van Alciatus, en Sambucus, met de breede uitleggingen van Cl. Minoës; voorts die van Corderius Lepidus, van Camerarius, van Levinus Hulſius, van Auguſtus Galliæus, van Theod. Coornhertius, van Junius, van Reus-

nerus,

nerus, van Schoonhovius, van Joh. Conr. Rupelius, van Nicol. Taurſelius, en van meer anderen, welke doch noch meeſt in 't Latijn zijn. Daar by komen de *Emblemata Horatiana*, of Horatiaanſche Zinnebeelden van Ottho Vænius, met weergadelooſe plaaten, gedrukt *in Quarto* t'Antwerpen 1607. doch naderhand ook *in Octavo*, in 't Neerlands uitgegeven. Dan hebben wy in 't Neerlands de Zinnebeelden van Vondel, van Hooft, van Dan. Heinſius, van Cats, van Jan van der Veen, van J. van Hoogſtraaten, van Brouwerius van Nideck, en nu onlangs *de overdeftige Zinnebeelden* van den Eerwaarden en Geleerden Heer F. Zaunſlifer, Predikant t'Amſterdam, gedrukt by G. onder de Linden, *in Quarto* 1722. en eindelijk het groote Werk, of *Groot Natuur- en Zeedekundig Waereld-Tooneel, van al-oude Egyptiſche, Griekſche en Romeinſche Zinnebeelden, ofte Beeldenſpraak*, uitgegeven door eenen Ervarenen en Oudheidkundigen Man, en opgeheldert door Hubert Cornelis-Zoon Poot, gedrukt te Delft by R. Boitet in 3. deelen *in Folio*, beſtaande in 2200. Zinrijke Verbeeldingen.

Niet tegenſtaande deze genoemde, ende meer andere Zinnebeelden, elk in zijn ſoort, te pryſen zijn, zoo is dit tegenwoordig Werkjen ook niet

niet te verachten, 't welk de Schryver *Chriſtelyke Aandachten* of *Vlammende Zielzuchten* noemde, en ook Stichtelijke Zinnebeelden zijn, alle Vertoond in de gedaante van Harten, naar de verſcheidene geſteldheden van 's Menſchen Harte, en hoedanigheden, waar in zich 't zelve of behoort te vinden, of niet, of altemets bevind: By Voorbeeld, ſoo vertoond het eerſte Hart, waar op drie Pylen mikken, hoe 's Menſchen veelſins in gevaar is, en Godt by gevolg moet bidden, *Myn Ziel bewaar, in dit gevaar*; waar op dan 't Godlijk Antwoord gepaſt word uit *Jeſaia* 54: 17. *Alle fundament dat tegen u bereid word, en ſal niet gelukken enz.* Dit eerſte woord *fundament* zal buiten twijffel een drukfout zijn, en *inſtrument* moeten zijn, gelijk onze Neerlanders wel hebben vertaald, wijl in 't Hebreeuws ſtaat כל כלי, 't welk in de Overſettinge van 't Jaar 1556. te Embden by Steven Miertman gedrukt, noch alſoo goet vertaald word door *alle Wapenen*, hoedanig onſe Neerlanders het gemelde Grondwoord כלי ook meermaals Vertaalen, zie *Pſal.* 7: 14. *Ezech.* 9: 1, 2. gelijk בית כלים door *een Wapenhuis*, *Jeſaia* 39: 2. altoos dit wil 't Goddelijk Antwoord zeggen, wat Wapenen 'er bereid worden, een Geloovig Hart,

Schoon duisent Pylen op haar mikken,
Behoeft nooit voor gevaar te schrikken:
Want die steeds is in Gods bewaar,
Is veylig in het grootst' gevaar.

En gelijk ons Hart somtijds al te vast aan de Wereld kleeft, en sich onmachtig belijd, om van de banden en strikken der sonden en der bekoorlijkheden ontdaan te worden, zoo bid het niet te onrecht, dat Gods hand het door de krachtige koorden zijner Liefde en Genade wil trekken, als in 't seste Zinnebeeld Vertoond word: Waar mede het achtste Zinnebeeld over een koomt, ons vertoonende een gevleugelt Hart, 't welk wel Zucht, om tot Godt opwaards te vliegen; doch 't welk sich door Keetenen naar de Aarde voeld getrokken; waar toe dan al weder de Goddelijke Genade nodig is, gelijk ook de Zuchtinge van eene vroome Ziele luid: *ô God! maak my, van d'Aarde vry.* Te meer moet men dit bidden, om dat ons Harte ook somtijds onder 't Kruys gedrukt zucht, als 't achtiende Zinnebeeld aanwijst, 't welk ons een Hart Vertoond, waar op een swaar Kruis legt, biddende: *Ne supra vires; Maak 't Kruice maar, niet al te swaar.* By welke gelegentheid my te binnen komt, het Signet ofte Wapen van Doctor Lutherus, sijnde een Hemelsblaauw

blaauw Schild, met een groen Wijnruit-kransje omringt, in 't Schild is eene Witte Roose, op de Roose een Hart, en op 't Hart een Zwart Kruis, met dese woorden,

Eens Menschen Hart op Roosen gaat,
Als 't midden in het Kruice staat.

Gelijk ik daar van breeder hebbe geschreven in mijne vijftiende bysondere Aanmerkinge achter mijne vijf uitgegevene Predicatien, gedrukt by G. onder de Linden t'Amsterdam 1725.

Soo dat ik niet twijffele, of dit Werkje sal met een Godvruchtig gemoet gelesen, noch al vrucht doen in de Wereld, en by Godvreesende harten aangenaam en opbouwende zijn.

Wat den Schryver aangaat, die was in zijn leven een Dokkumer van Geboorte, een fraai Borger, van stichtelijken Wandel, een Gereformeert Lidmaat: Voorts een Man, die niets anders by de hand hadde, als van 't Zijne eerlijk en zedig te Leven, een Minnaar van de Teeken-Kunst, die ongetrouwt Overleden is, en die by ledige uuren dit Werkjen heeft opgesteld; om dat, schoon hy in de Wereld wel met geene openbare bedieningen of andere tijdelijke besigheden te doen hadde, nochtans zijnen kostelijken tijdt niet onnut of ledig doorbragt. Trouwens zoo betaamt het alle

Menschen, al heeft men geene opentlijke Bedieningen, of Koopmanschappen, &c. nochtans mag men nooit ledig sitten: andersins slacht men dien ouden Man, die geene andere reden van zijnen doorgebrachten tijdt of ouderdom wiste te geven, als zijne hooge Jaaren. Foei, dat een Kristen zijnen tijdt soo ondeugent doorbrengt: want die niets doet, toont sich maar eenen onnutten ballast op de Aarde. Niet eenen dag behoorde men, sonder iets goets te doen, te laaten voor by gaan, en zoo ergens de gierigheid loffelijk is, heeft het hier plaatse, dat men door eene eerlijke gierigheid, nooit den tijd verquist. Voor al moest een Christen den tijd uitkoopen, terwijl de dagen boos zijn, en daar toe zijne dagen wel tellen, om een wijs Hart te bekomen, gelijk onze Geestelijke Zinnebeeld-Schryver hier ook in 't vijf-en-twintigste Zinnebeeld vertoond door 't Hart, 't welk op den tijdt acht geeft, en de dagen en uuren teld, van welke men niet eene moet laten verlooren gaan, om dat wy nooit eene uure langer levens versekert zijn.

Daarom Godvruchtig Hart wilt uwen tijd betrachten.
Koopt en doorlees met lust dees Christelijke Aandachten:
En leer daar door uw God te dienen en te vreezen,
'k Verzeeker 't zal u hier en namaals heilsaam weezen.

KORT

KORT BERICHT

Van deſe Chriſtelijke Aandachten.

HIer is een Bundelken van vyftig Ziele zuchten
Seer kort by een gevoegt, zoo iemand mochte duchten
Wat ik daar mede meen, ik ſal met kort beſcheyt
Daar geven reeden van, waar toe 't is aangeleyt.
't Is niet om ymands werk op beter voet te ſtellen,
Of hem door dit klein ſtuk te tarten of te quellen.
O neen! het legt zoo niet, ik denke maar alleen
Op trooſt voor elk die word met nooden ſeer beſtreen.
Gy kunt uw Leven dan eens net hier by gelyken,
En over uwen ſtaat een oprecht oordeel ſtryken,
Of 't uw ſomwylen niet op deſe wyſe gaat
Als by de Prentjes hier veeltijds geſchreven ſtaat.
Indien gy 't zoo bevind, leeſt met aandacht de Verſſen,
Of zy uw ook ſomwyl de traanen niet uitperſſen;
En zoo gy dat beſpeurt, verſla uw niet te ſeer:
Lees dan den Antwoord ook die ik uw ſtel ter neer
Beneffens yder Prent, uit Godes Woord genomen,
Dan ſal in uwen Geeſt een goeden trooſt opkomen:
En uw benauwde Hart herſtellen op het laatſt,
Daarom is 't Antwoord Gods daar ongerymt geplaatſt.
Neem dit in dank van my, die wenſcht dat God de Heere
Uw Sijnen Trooſt verleen, van uw all' onluſt weere
En uw na deſen tijd opneeme in Sijn Zaal,
Daar uw nooit treffen zal ſelfs d'alderminſte quaal.

G. HESMAN.

OP DE
HEILIGE AANDAGTEN
EN
ZIEL-ZUCHTEN
Van den nu Zaligen
GERRIT HESMAN.

O Chriſten Menſch, uw dierbaar hart,
Alleen gevormt om Godt te Loven;
Vindt hier beneên maar ſmart op ſmart,
Zoo 't niet gedreeven wert naar boven.
Wat treft het wiſſelvalligheên;
Zoo lange op aard het moet vernachten:
't Raakte onder voet en wiert vertreên;
Zijn Lotgevallen 't deed verſmachten;
Indien 't niet met een Arents drift
Geſtadig ſtreefde naar den hoogen:
Van daar het door Gods Geeſt, Gods Schrift,
Vernieuwt voelt, krachten en vermoogen.
Wie dit wil naar het Leeven zien,
Slaa hart en oog op deeze prenten:
Die Heſman *ons nogh wil anbiên,*
Ook na zijn doot. Wel hem die enten

Zal,

Zal, dit vertoog in zijn gemoet!
Hoe nut, bequaam, dat Zinnebeelden
Het Menſchdom zijn, hun dierbaar goet,
Hoe d'Outheit daar met luſt in ſpeelden,
Heer Outhof *toont in 't Voorberigt.*
Heer Outhof, *die door 't nieuwe en 't oude*
Uit 's harten ſchat, gedurig ſtigt:
Wel, die dus aanlegt 't hem vertroude!
Wie is op beelt-ſpraak nu beluſt,
Wie wil een heemels hart zien ſchetzen;
Waar in op aarde een heem'ling ruſt?
Zie hier, en wil 't zijn Ziele in etzen.
Daar nodigt ons Heer Heſman *toe,*
Uit 't Zalig hoog, het eeuwig heeden;
Daar Hy geniet, hoe wel te moê!
Dat Hy betragte hier beneeden.

Servir à Dieu c'eſt Regner

H: BROEKER.

Myn

I.

Myn Ziel bewaar, in dit gevaar.

PSALM CXL. vers 5.

Bewaar my Heere van de handen der Godloosen, behoed my van de Man alles gewelds, [van die] die myne voeten denken weg te stooten.

MYn Ziel is seer bevreest, doordien veel scherpe pylen
Van alle kanten steeds, na my toe komen ylen,
Stel Gy haar doch niet bloot, voor allerlei gevaar
Dat my de boose dreigt; maar Heer beteugelt haar
Bewaar my voor de hand van mijne weer-partyders,
Behoed my t'aller-tijd ô Heer! voor mijn bestryders,
Wees Gy mijn Rond-as en mijn Schild in alle nood;
Want by U zijn alleen uitkomsten in den dood.
Laat doch de boose my niet met zijn pylen treffen,
Het sondig vleesch zich meed' niet tegen my verheffen:
Dat ook de Wereld my tot ondeugt niet bestrijd,
Zoo zal ik veilig zijn, en door U hand bevrijd.
Dan zal mijn Ziele sich door U Genaad' besussen,
En alle vierigheyt der pylen gantsch uitblussen
Door 't Geestelijk geweer, daar Paulus van vermeld,
En nooit met swaare ramp, of onlust zijn gequelt.
Dan sal ik t'aller tijd in mijn God my vernoegen,
Hy doe my na Sijn Wil, Hy zal het soo wel voegen
Dat ik het veld behouw, en heb de overhand,
En krijg de Eeren kroon, op 't eind' der baan geplant.

I.

Myn Ziel bewaar, in dit gevaar.

Me Tutum Serva.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

ALle fundament dat tegen u bereid wort, en ſal niet gelukken; ende alle tonge [die] in 't gerichte tegen u opſtaat, ſult gy verdoemen: dit is de erve der knechten des Heeren, en hare gerechtigheid is uyt my, ſpreekt de Heere, Jeſaïa 54: 17.

II.

Help my, ô Heer, of ik val neer.

PSALM CXIX. vers 94.

Ik ben uwe, behoud my, want ik hebbe uwe beveelen gesogt.

MYn Ziel is seer benauwt, en innerlijk verleegen
Door dien my over-al ontmoeten veel omweegen;
Hier staat 'er recht voor my, een hooge steyle Rots,
Dan sie ik verder heen de slaande handen Gods.
Dan merk ik van ter sijd' een afgrond van ellenden;
Dan soekt de Wereld my van 't rechte pad te wenden
Door allerhande list, en snoode vleijery,
Soo dat ik schier niet weet, waar dat ik veylig zy.
Hoe seer ik nochtans ben omcingelt met ellenden
Gevoel ik dit noch best om my tot God te wenden,
En steeds met yver hem te bidden om zijn Geest,
Dat die my leyden wil, en maken onbevreest.
Dies roep ik sterk tot hem in alle mijn gevaaren,
Dat hy my helpen wil, en voor den val bewaaren;
En laaten nimmer toe, dat ik val gantsch ter neêr,
Ik ben de zijne doch, door hem verlost wel eer.
Hy heeft zijns harten bloed uyt liefd' voor my vergooten,
Daaromme sal hy ook my geensins van hem stooten.
Gy dan mijn waarde Ziel, steun vast op uwen Heer,
Die tot der Vroomen hulp, wel Eng'len sond ter neer.

I I.

Help my, ô Heer, of ik val neer.

Ne Decidam.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

G*Y zijt mijn knecht, u hebbe ik uytverkoren, ende en hebbe u niet verworpen. En vreeſt niet, want ik ben met u, en zijt niet verbaaſt, want ik ben uw' Godt, ik ſterke u, ook helpe ik u, ook onderſteune ik u met de rechterhand myner gerechtigheid*, Jeſäïa 41 : 9, 10.

III.

Het aardsch gemak, geeft 't hart een krak.

EZECH. XVI. vers 49.

Siet, dit was de ongerechtigheid uwer suster Sodom: hoogmoet, satheid van brood, en stille gerustheid hadde zy.

DE Allergrootste Vorst op zynen Throon geseeten,
Die door zijn groot verstand socht alles net te weten,
Bad vieriglijk tot God, om zijn behoorlijk deel,
En niet om arremoed, of rijkdom al te veel.
Om dat hy door gebrek niet mocht na steelen hellen,
Of door te grooten schat, den Heer ter sijden stellen;
Let gy daar op mijn Ziel, en soekt geen groote schat,
Op dat gy niet te seer denkt by u selven dat
De Rijke dwaas eens sprak, gy hebt voor veele jaaren
Veel schatten opgelegt, en yv'rig gaan vergaaren,
Doe u daar van te goê, en leef in stille rust,
Neem allerley vermaak, en eet al wat u lust:
Versadig u altijd met hoonig en met terwe,
Soekt allerhande vrucht, tot aan den dag van sterven.
Maar ach! in korten tijd was al die groote rust
Geheel ten eynd' gegaan, en schielijk uytgebluſt.
Daarom mijn waarde Ziel, wilt allesins doch myden,
Uw in het aardsch gemak ten vollen te verblyden,
Op dat gy niet te seer uw selven daar aan bind,
En in uw eynde niet dan alles bitter vind.

III.

Het aardsch gemak, geeft 't hart een krak.

Otia dant Vitia.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

EEns Ryken Menſches land hadde wel gedragen: Ende hy overleyde by hem ſelven, ſeggende: Wat ſal ik doen? want ik en hebbe niet, waar in ik myne vruchten ſal verſamelen. Ende hy ſeyde, dat ſal ik doen, ik ſal myne ſchueren afbreeken, en grooter bouwen, ende ſal aldaar verſamelen alle dit mijn gewas, ende deſe myne goederen: Ende ik ſal tot myne Ziele ſeggen: Ziele, gy hebt veele goederen, die opgelegt zijn voor veele jaren, neemt ruſte, eet, drinkt, zijt vrolijk, Luc. 12: 16----19.

IV.

Hoed my voor ſinken, of 'k ſal verdrinken.

PSALM CXXX. vers 1. en 2.

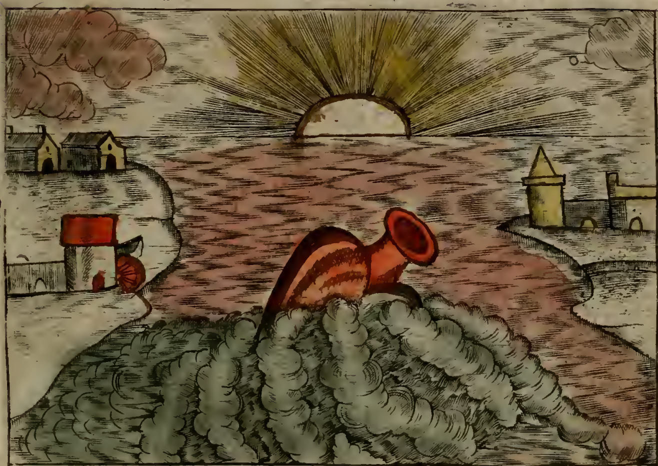
Uyt de diepte roepe ik tot u, o Heere. Heere, hoort na myne ſtemme: laat uwe ooren opmerkende zijn op de ſtemme myner ſmeekingen.

HOe ſeer ik ben in nood, en allerley gevaaren,
Gods hand is ſterk genoeg, my altijdt te bewaaren;
Al gaa ik door het vier, de brand ſteekt my niet aan,
Ik ſal gansch onbeſeert, en veylig heene gaan.
Moet ik door een Rivier, of diepe ſtroomen waaden,
Godt is aan myne hand, de vloed ſal my niet ſchaaden,
Noch ſtroomen over 't hooft, al komtſe tot de kin,
Ik raak daar eind'lijk door, al ben ik diep daar in.
Ik ſal met Petrus wel eens roepen tot den Heere,
Behoed my goediglijk, dat my de vloed niet deere,
En wilt in deſen nood getrouw'lijk my byſtaan,
Of anderſints moet ik gewiſſelijk vergaan.
Maar Godt ſal nimmermeer, zijn Lieveling verlaaten;
Denk eens om Iſraël, en haar benauwde ſtaaten,
Hoe hy haar heeft bevrijd, eens by het Roode Meer,
Daar na by de Jordaan, en noch ſoo meenig keer.
Hy ſal mijn Ziel ook niet in rampen laaten ſtikken:
Maar door zijn ſterke hand bewaaren en verquikken,
Soo ik maar vaſt aan hem door liefd' verbonden blijf,
Ben ik in veyligheid met Ziele en met Lijf.

Hoed

IV.

Hoed my voor ſinken, of 'k ſal verdrinken.

Ne Subcidam.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

R*Oep my aan in den dag der benauwtheid, ik ſal 'er u uyttrekken,* Pſal. 91: 15. *Wanneer gy ſult gaan door 't water, ik ſal by u zijn, en door de rivieren, zy en ſullen u niet overſtroomen: wanneer gy door het vier ſult gaan, en ſult gy niet verbranden, ende de vlamme en ſal u niet aanſteeken,* Jeſaïa 43: 2.

Maak

V.

Maak dat mijn Geest, zy onbevreest.

PSALM XLVI. vers 2. en 3.

Godt is ons eene toevlucht, ende sterkte: hy is krachtelijk bevonden eene hulpe in benaauwtheden. Daarom sullen wy niet vreesen, al veranderde de aarde [haare plaatse,] ende al wierden de bergen verset in 't herte van de zeen.

OF schoon Medusaas kop my komt voor myne oogen,
Ik worde niet seer licht daar door tot vrees bewoogen,
Ik sta als onverstelt, en vast gelijk een Rots,
En steune t'aller-tijd op hulpe en bystand Gods:
Al moest de Aarde selfs een ander plaatse soeken,
De Bergen daalen neêr, de Wat'ren and're hoeken
Bespoelen met haar nat, de Zee aan alle kant
Haar golven braaken uyt, en worden een dor Land.
Soo vreest een vroome Ziel nochtans niet eens in desen,
Maar sal in alle nood noch bly en vrolijk wesen,
En tot haar eygen troost noch seggen menichmaal,
Met een blymoedig hart, en onbeschroomde taal.
Ik vreese ganschlijk niet, schoon t'eenemaal vergingen
De Wereld en 't Gebergt', met alle Aardsche dingen,
Als Godt zijn Heil'gen Geest maar uytstort in mijn hert,
Ben ik steeds onbevreest in d'allergrootste smert.
Daarom mijn dierb're Ziel, houd u aan Godt gebonden,
Dan isser niets op aard', dat u soo sal doorwonden,
Dat gy sult zijn beschroomt, of vallen gansch ter neer;
Maar altijd sult gy sien de bystand van den Heer.

Maak

V.

Maak dat mijn Geeſt, zy onbevreeſt.

Ne Timore Capiar.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

Vreeſt u niet voor de geene die het lichaam dooden, ende de ziele niet en konnen dooden: maar vreeſt veel meer hem, die beyde ziele ende lichaem kan verderven in de helle, Matth. 10: 28. *Vreeſt niet voor haar aangeſichte, want ik ben met u, ſpreekt de Heere,* Jerem. 1. vers 8.

V I.

Trek gy maar an, soo volg ik dan.

HOOGL. I. vers 4.

Trek ons, en wy sullen u naloopen.

WAnneer een sterke hand sig aansteld om te trekken,
Moet men niet wederstaan, maar sig gestaag opwekken
Tot een seer snellen loop, op dat ons onmacht niet
Ons selven in het kort breng in een groot verdriet.
Mijn Ziel heeft grooten lust te volgen Gods beveelen,
En haar onmogentheid meer krachten meê te deelen:
Als Godt dan zijne hand seer gunstelijk uytstrekt,
En my door zijne kracht inwendig tot hem trekt.
Moet ik my straks geheel aan hem ook overgeeven,
En Zijne sterke Hand en Geest niet tegenstreeven,
Hy stiert in mijne Ziel de driften van Zijn Geest,
En moedigt my met kracht in mijne swakheid meest.
Hy steld my Zijn Genaad' en Gunste staag voor oogen,
Waar door mijn Ziele wort in 't binnenste bewoogen
Om met een vlugge tred te loopen op de baan,
Die hy my door zijn Geest gestaag komt wysen aan.
O my! indien ik dan niet na mijn Godt wil hooren;
Soo ben ik eeuwiglijk verdorven en verlooren;
Dies mag ik als de Bruid, uytroepen wat ik kan:
Trek gy my maar ô Heer! soo volg ik achter an.

Trek

V I.

Trek gy maar an, ſoo volg ik dan.

Si Trahas, Sequar.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

M*Aar die den Heere verwachten, ſullen de kracht vernieuwen, zy ſullen opvaaren met vleugelen, gelijk de Arenden: zy ſullen loopen, ende niet moede worden, zy ſullen wandelen, ende niet mat worden,* Jeſaïa 40: 31.

VII.

U woord licht voor, ik volg op 't ſpoor.

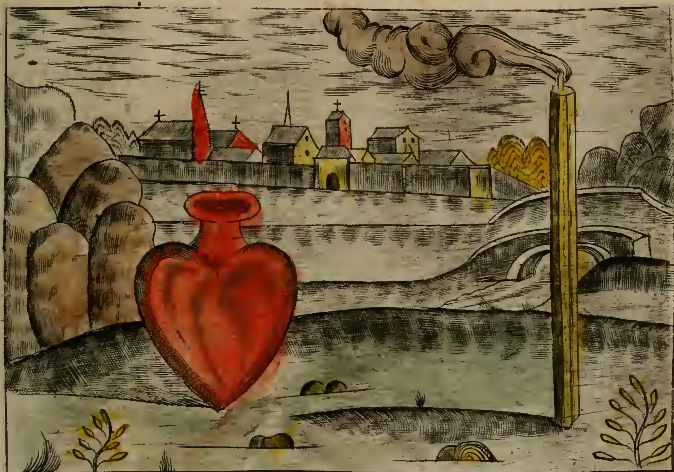
PSALM CXIX. vers 105.

V woord is een lampe voor mynen voet, ende een licht voor mynen pad.

HEt Woord des Heeren is een licht voor onſe voeten,
En als een heldere lamp, al waar wy treden moeten,
De Wereld anders niet als enkel duyſternis,
Waar in ons ed'le Ziel, terſtond verlegen is.
Ons oogen worden kort verleid en haaſt verdonkert,
Soo ons dit Godlijk licht geſtadig niet beflonkert,
Terwijl wy door het dal der donk're Wereld gaan,
En haaſt een quaden weg tot ons verderf inſlaan.
Daarom, ô groote Godt, wil ons geſtadig leyden,
En met u helder licht doch nimmer van ons ſcheyden;
Leer ons u Heylig Woord te volgen op het ſpoor,
Wy zijn geheel bereid als gy wilt lichten voor.
Verlicht ons Ziele dan, ô Heere, door u lampen
Des Goddelijken Woords, blus in ons alle dampen
En naare duyſternis, en toon ons klaarlijk aan,
Wat wegen voor ons beſt, en veyligſt zijn te gaan.
Neem doch de ſchellen eens ten vollen van ons oogen,
Dat wy dat helder licht ſeer klaar aanſchouwen mogen;
En komen eens ter plaats daar geene duyſternis,
Maar Jeſus onſe lamp en onſe keerſſe is.

VII.

U woord licht voor, ik volg op 't ſpoor.

Præluce, ut Videam.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

J*Eſus dan ſprak wederom tot haar lieden, ſeggende: Ik ben het licht der Wereld: die my volgt en ſal in de duyſterniſſe niet wandelen, maar ſal het licht des levens hebben*, Joh. 8: 12.

VIII.

O Godt! maak my, van d'Aarde vry.

PHIL. I. vers 23.

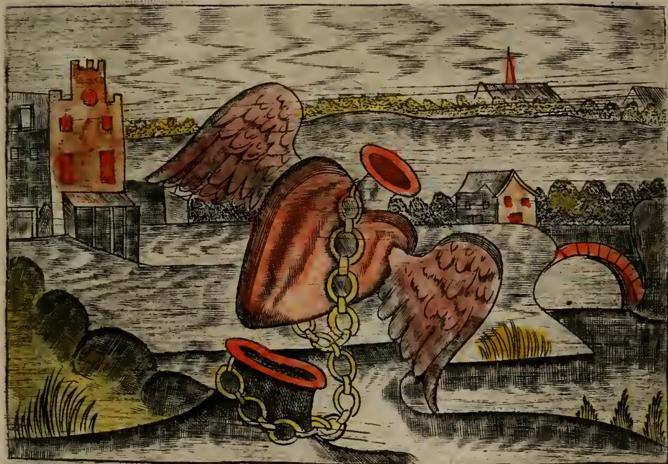
Ik begeer ontbonden te worden, ende met Christo te zijn.

HOe bitter word ik hier geprangt met dese Keeten,
Alwaar ik gaa of staa, of waar ik ben geseeten,
Het slingert my gestaag geheelijk om het lijf,
Soo dat ik door haar swaart, altijd om laage blijf.
De Keeten die my drukt en altijd houd beneden,
Beteekent d'aardsche sorg en 's vleeschs bekommertheden
Die aan den ouden stam op Aarden is gehecht,
En trekt my nederwaards, wanneer ik my op recht:
En met mijn vleugelen die 's Ziels begeert bedieden,
Ontslagen van de aard', na boven toe wil vlieden,
Om by mijn Bruidegom, de Minnaar van mijn Ziel
Te woonen eeuwiglijk, verr' boven 't Sonne-wiel.
Maar ach! het aardsche pak; gehegt om mijne leden,
Drukt my te wonder swaar, en t'elkens na beneden,
Schoon ik mijn vleugelen der Zielen stel te werk,
Soo is nochtans de aard', en aardsche sorg te sterk,
En stut my in mijn vlucht; koom gy dan Heer der Heeren,
En bied my uwe hand, wilt alle sorgen weeren
Die my niet nuttig zijn, geeft dat ik altijd tracht,
Na 't geen u 't heerlijkst is, en gy my 't zaligst acht.

O Godt!

VIII.

O Godt! maak my, van d' Aarde vry.

Me Solvas Queso.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

KOmt herwaards tot my alle die vermoeyt ende belaſt zijt, ende ik ſal u ruſte geven: Neemt mijn jok op u, ende leert van my dat ik ſachtmoedig ben, ende nedrig van herten: ende gy ſult ruſte vinden voor uwe Zielen.

Myn

IX.

Myn Harte hoord, ſeer graag u Woord.

PSALM CXIX. vers 31.

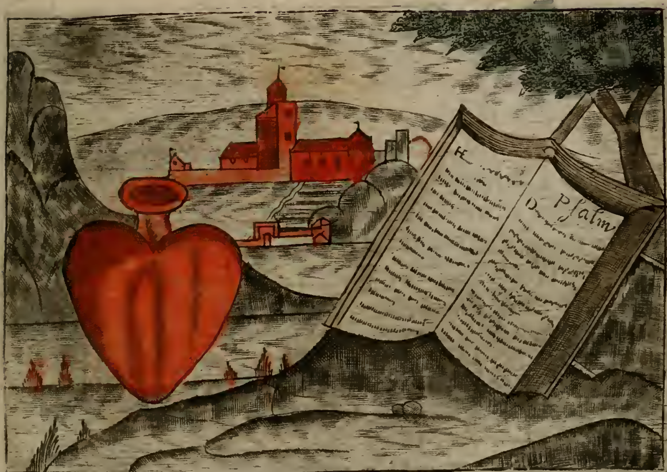
Ik kleeve vaſt aan uwe getüygeniſſen: o Heere, en beſchaamt my niet.

HOe lieffelijk de ſtem des Sangers in mijn ooren
Mag klinken, of't geluid des orgels my komt vooren,
Hoe hel de luyt ook ſpeeld, de cymbaal of fiool,
De fluyt of ſoete harp hier in des Sangers ſchool:
Ik achte niet met al, het zijn maar ſlechte ſaaken,
Die voor een korten tijd den Menſche wat vermaaken,
En ſtreelen haar gehoor; het is maar ydelheid,
Gelijk de Prediker ſeer wijſlijk heeft geſeid:
Zy konnen geene ruſt des Menſchen Ziel toe brengen,
Al doet men al dit ſpel met ſoete ſtemmen mengen;
Alleen u Godlijk Woord, is als een diepe Zee,
Vol allerhande trooſt in alle ramp en vree.
Daar kan een droevig hart voor zich verlichting vinden,
In wederwaardigheid, en 's Werelds tegen winden;
Daar hoort men Gods beloft' en zijn toeſegging klaar,
Daarom mijn Ziel alleen haar luſt ook ſoekt aldaar
Doorboort mijn ooren dan, dat zy aandachtig letten
Op u beſchreven Woord en ingeſette Wetten,
Geen honig is ſoo ſoet, geen goud ſoo hoog geacht
Als uw Woord en uw Wet, waar na mijn Ziele ſmacht.

Myn

I X.

Myn Herte hoord, ſeer graag u Woord.

Lex tua mihi placet.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

IK ſal mynen Geeſt geven in 't binnenſte van u: ende ik ſal maken dat gy in myne inſettingen ſult wandelen, ende myne rechten bewaren ende doen, Ezech. 36: 27.

X.

Dat d'Ydelheid, my niet verleid.

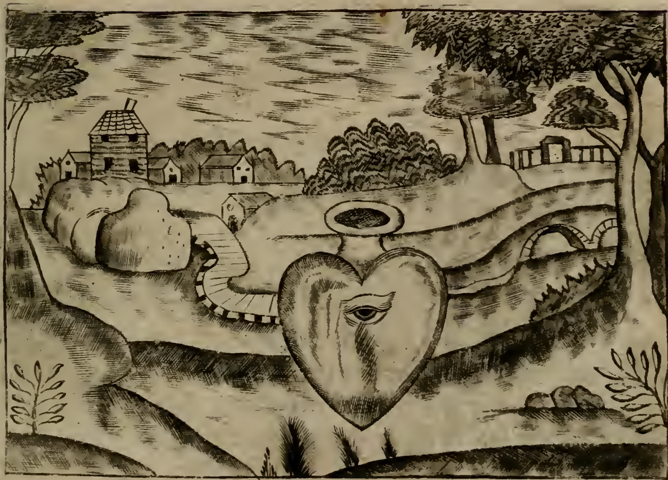
PSALM CXIX. vers 37.

Wendet myne oogen af datse geen ydelheid en sien.

BEwaar mijn oogen Heer, op dat zy hier beneden,
Niet al te seer aansien, de aardsche ydelheden;
Op dat ik door 't gesigt niet ganschlijk wort verleid,
Als mijn bedorven hart, te seer besijden weid.
Laat nooyt de dwaase schijn mijn swak gesigt verduyst'ren,
En onvermoeide Geest, door haare banden kluyst'ren;
Laat steeds mijn oogen sien na u ô Heer om hoog,
En niet na ydelheid, die schoon is voor het oog.
Leer my alleen 't gesigt te wenden na u Wetten,
Die gy van langer hand seer ernstig ging insetten;
Op dat ik nimmermeer afdwaal van 't rechte spoor,
Noch my verleyden laat als my wat quaats komt voor.
Maar geef dat ik altijd mag op mijn gangen letten,
Als my de Wereld komt wat schoons voor oogen setten.
Hoed my tot aller tijd ook voor nieuwsgierigheid,
Op dat ik door het sien van die niet wort verleid.
Laat nooyt de hovaardy in mijn gedachten woonen,
Laat ik my nimmermeer te onbedacht betoonen,
Daar allerhande weeld' en oneer wort begaan,
En dat ik ook niet koom daar yd'le Menschen staan.

X.

Dat d'Ydelheid, my niet verleid.

Ne Vanitas me decipiat.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

L*Aat uwe oogen recht uytſien, ende uwe ooge-leden ſich recht voor u beenen houden. Weegt den gang uwes voets, ende laat alle uwe wegen wel geveſtigt zijn. Wijkt niet ter rechter ofte ter ſlinkerhand; wend uwen voet af van het quade*, Spreuk. 4: 25, 26, 27.

X I.

Na u ô Heer, is mijn begeer.

PSALM XLII. vers 3.

Wanneer ſal ik ingaan en voor Gods aangeſichte verſchynen.

GEduchte Majeſteyt, O Heer der Heyerſchaaren!
Hoe geerne woud' mijn Ziel tot u na boven vaaren,
Hoe breyd' ik alle daag mijn ſwakke vleugels uyt,
En roep in mijn Gebedt met een hygend geluyt:
O Heer! hoe aangenaam vertoond ſich Uwe wooning,
Daar Gy alleene heerſcht en ſit als Opper-Koning,
Mijn Ziel is vol verlangſt, om als een Burger daar
Te woonen Eeuwiglijk by u verkooren Schaar.
Ik weet dat Uwen Soon voormaals op Aàrden ſeyde,
Ik gaa nu Hemelwaards, en ſal voor u bereyden
Een wooning in het Huys daar nu mijn Vader is;
O Heer! geef my 't genot van die beloftenis.
Gy zijt mijn Bruydegom, mijn Heyland, mijn Beminde,
Ey! laat mijn beede doch verhooring by u vinden,
En ſet my krachten by, dat ik van deugt tot deugt
Mag voortgaan, tot ik eens geniet een volle vreugt
Die aan Uw rechterhand in Sion is te vinden:
Wilt doch mijn Ziele eens van dees verlangſt ontbinden,
En brengen na dit Aardſch, in 't Hemelſch Koningrijk,
Om Uwen roem en eer te ſingen eeuwiglijk.

X I.

Na u o Heer, is mijn begeer.

Mea mens, consurgit in altum.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

IN 't huys mijns Vaders zijn veele wooningen, andersints soo soude ik het u gesegt hebben: ik gaa heenen om u plaatse te bereyden. Ende soo wanneer ik heenen sal gegaan zijn, ende u plaatse sal bereid hebben, soo kome ik weder, ende sal u tot my nemen, op dat gy ook zijn meugt daar ik ben, Joh. 14: 2. en 3.

XII.

Ik heb uw Wet, my voor geset.

PSALM CXIX. vers 30.

Ik heb verkooren den weg der Waarheid; ende uwe Rechten heb ik my voorgesteld.

HEt allergrootst' vermaak is als verdriet te achten,
Voor die geen die na Godt en zijn geboden trachten,
Om dat het Godlijk Woord te lesen steeds met lust,
Een vroome Ziel altijd volkomen steld gerust.
Zy overdenkt alsins by nacht en dag Gods Wetten,
En soekt haar leven ook met ernst daar na te setten;
Het is haar spiegel die haar naakt en klaar vertoond,
Het allerminste goet of quaad dat in haar woond.
Zy wil met den Psalmist den weg der Waarheid kiesen;
En haar bedorven vleesch, haar groot gebrek aanwijsen,
Zy steld des Heeren Wet, altijd klaar voor haar neer,
En bid met alle macht tot aller tijd den Heer,
Dat hy haar doe aansien met klaar verlichte oogen
De wond'ren van zijn Wet, zy word te meer bewoogen
Hoe zy daar meer in siet, zy word daar op belust,
En is noyt sonder die volkomentlijk gerust.
Leer my dan lieve Godt aandachtiglijk te letten,
Op uwe Waarheids Leer en klaar beschreven Wetten,
Schrijft gy die met u hand in 't midden van mijn hert,
Soo ben ik t'aller tijd behouden vry van smert.

XII.

Ik heb u Wet, my voor geſet.

Nil dulcius lege tua.

Goddelijk antwoord hier op ſtaande.

I*Ndien gy in myne inſettingen wandelen, ende myne geboden houden, ende die doen ſult: Soo ſal ik uw regenen geven op haren tijd: ende 't Land ſal zyne inkomſten geven, ende het geboomte des velds ſal zyne vrucht geven. Ende de dorſch-tijd ſal u reyken tot den wijn-oogſt, ende de wijn-oogſt ſal u reyken tot den ſaay-tijd: ende gy ſult u brood eeten tot verſadens toe, ende ſult ſeeker in uwen lande woonen*, Levit. 26: 3, 4, 5.

Uw Geeſt

XIII.

Uw gunst o Heer, send in my neer.

PSALM LI. vers 14.

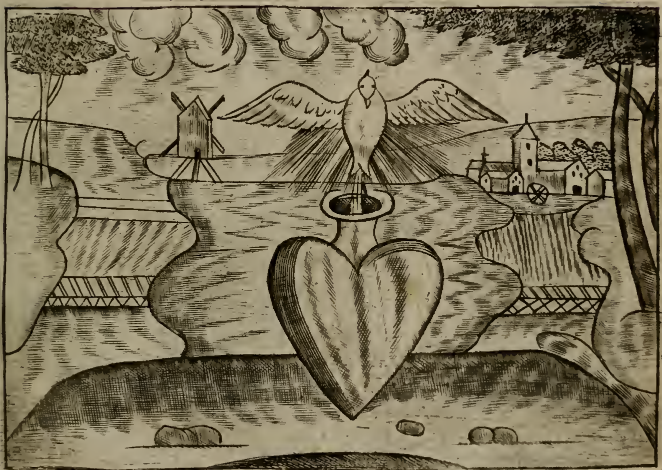
Geeft my weder de vreugde Uwes heils, ende Uw vrymoedige Geest ondersteune my.

ALs ik my selven eens gaa in mijn selfs bemerken,
En overlegge dan mijn handeling en werken,
En meete die te recht na Uw beschreven Wet,
Soo zijnse al te saam met sonden seer besmet.
Mijn werken allegaar, gelijk ik heb bevonden,
'Zijn anders niet, ô Godt! als enkel drek en sonden,
Dewijl in mynen Geest, niet woont dan boose lust;
Hier mede maak ik steeds my selven ongerust,
En speure seekerlijk dat my ontbreeken krachten,
Om Uwe wil ô Heer! behoorlijk te betrachten,
En dat ik van my selfs gansch niet als sonde ben,
En Uw ô groote Godt! voor mynen Richter ken:
Die na den eisch zijns Wets kan dooden en doen leven,
Den Sondaar gansch verdoen, en ook vertroosting geven.
Send dan Uw Heil'gen Geest, als een genadig Heer,
Op mijn verleegen Hart in mijn benauwtheid neer.
Dan sal ik hebben troost, en voelen groote vreugden,
En nemen daag'lijks toe in allerhande deugden:
Dan sal ik verder spoen en gaan van kracht tot kracht,
Tot ik eens by Uw koom, daar myne Ziele na smacht.

Uw

XIII.

Uw gunst o Heer, send in my neer.

Redde tua Gaudia Cordi.

Goddelijk antwoord hier op staande.

IK *sal water gieten op den dorstigen, ende stroomen op het drooge: ik sal mynen Geest op u zaad gieten, ende mynen zegen op uwe nakomelingen, ende zy sullen uytspruiten tusschen in 't gras, als de wilgen aan de water-beeken*, Jesaïa 44: 3. en 4.

X I V.

Doet Uwe ſtraalen, in my neerdaalen.

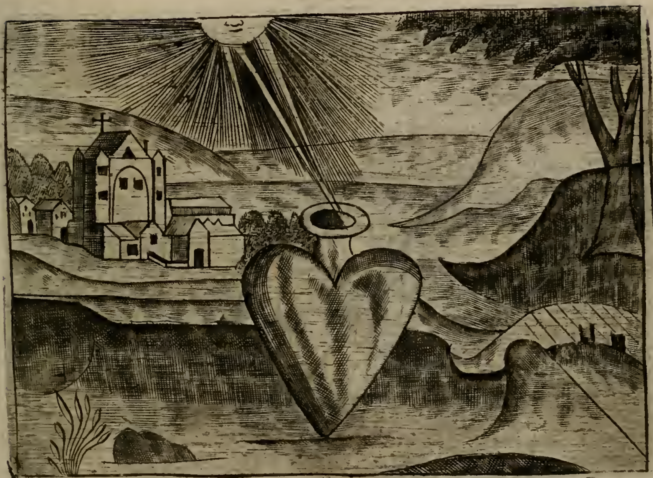
PSALM IV. vers 7.

Verheft Gy over ons het licht Uwes aanſchijns, o Heere.

HOe dorre is het Land, wanneer de Son haar ſtraalen
Een tijd lang binnen houd, en niet laat nederdaalen,
De Boomen ſtaan bedroeft, de Bloemen als verdort,
Om dat het beyde niet door warmt' verlevend wort.
Mijn Hert is even ſoo, ik ben inwendig duyſter,
En als een dorre romp ontbloot van glanſch en luyſter,
Ik ben byna gelijk het drooge dorre Land,
Waar op in Somer tijd, de Son ſeer heete brand.
Laat dan o Goede Godt, Uw ſtraalen neder ſchieten,
Laat ik doch Uwe gunſt als voormaals weer genieten,
Beſtraal mijn duyſt're Ziel met Uw geſegent Licht,
En ſend my Uwen Geeſt, dat ik voldoe mijn plicht.
Wilt Gy o Heer, mijn Hart door Uwe Glanſch bereyden,
Dan ſal ik Uwe Wet ook houden t'allen tyden,
Beſtraal door Uwen Geeſt mijn dof en doodlijk Hert,
Op dat het na Uw wil altijd gehoorſaam wert:
Want ſonder Uw byſtand, en ſonder Uw verlichten,
Zijn wy gantſch onbequaam om iets goets uyt te richten,
Want in ons ſelfs zijn wy maar enkel duyſternis,
Daar by geheel geen licht noch glanſch te vinden is.

XIV.

Doet Uwe ſtraalen, in my neerdaalen.

Illumina Opacum.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

U *Lieden daar en tegen, die mynen Naame vreeſt, ſal de Sonne der gerechtigheid op gaan, ende daar ſal geneſinge zijn onder zijne vleugelen: ende gy ſult uytgaan, ende toeneemen als meſt-kalveren,* Maleach. 4: 2.

X V.

Des Levens nat, mijn Hart bespat.

PSALM LI. vers 9.

Ontsondigt my met ysop, ende ik sal reyn zijn: wascht my, ende ik sal witter zijn als sneeuw.

GY die Uw Sonne laat een yder morgen rysen,
Beyd' over die Uw Naam verachten ende prysen,
En regend op het Veld, en dauwt ook op het Land,
Van yder die Uw soekt, en die Uw wijst van d'hand.
Ik bid laat doch de dauw Uw's gunsts mijn Hart bedauwen,
Op dat het niet te seer in d'onlust mag verflaauwen:
Besproey het met Uw Geest, en met het dierbaar nat,
Dat uyt de open wond' van Jesus sijde spat.
Op dat ik daar door selfs my kan indachtig maaken,
Als ik inwendig voel mijn Ziele te geraaken,
Dat ik een Gunsteling van Uw mijn Heere ben;
En Uw in alle druk voor eenen Helper ken.
Dat ik nooit soo benauwt sal worden noch bestreden,
Nooit soo bespot, gesmaad, belast met tegenheden,
Of Gy sult my alsins bedauwen met Uw Geest,
En maaken dat ik gaa geheelijk onbevreest
Bevochtigt door Uw Troost mijn Ziel in tegenheden,
Gelijk de dauw het Land; wanneer ik word bestreden,
Wyl ik door 't dorre dal des Werelds hier moet gaan;
Op dat ik door Uw hulp kan alle leed uytstaan.

XV.

Des Levens nat, mijn Hart beſpat.

Mundent me Flumina tua.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

S*Oo ymand dorſtet, die kome tot My, ende drinke. Die in My gelooft, gelykerwijs de Schrift ſegt, ſtroomen des levenden waters ſullen uyt zynen buyk vloeijen*, Joh. 7: 37, en 38. *Ende gy-lieden ſult water ſcheppen met vreugde uyt de fonteynen des heils*, Jeſaïa 12. vers 3.

XVI.

Doorsiet myn Hert, in dese smert.

PSALM XXVI. vers 2.

Proeft my, Heere, ende versoekt my; toetst myne nieren ende mijn herte.

DOorsie mijn Herte vry, ô Heer der Heyerscharen!
Gy siet het alles klaar, of schoon ik 't wouw bewaren
Voor Uw alsiende oog, en dekken mijn misdaad,
Met een schijn-heylig kleed, of een geveinst gewaad;
Dat was maar sotterny, en ook van alle kanten
Seer schadelijk voor my, Gy die het oog ging planten,
Siet diep in 's Menschen Hart, hoe seer het is bedekt,
Die selfs de driften ook in 't binnenste verwekt.
Voor wien dat alle ding sich naakt'lijk moet vertoonen,
Die weet wat lusten selfs in onse Harten woonen,
Die tot den diepsten grond het alles klaar beschouwt,
Schoon ik het voor de Mensch noch soo bedekt'lijk houd'.
Men kan een Werlds oog seer lichtelijk bedriegen,
Maar Uw ô Harten Heer, Uw kan men niets verswygen,
Gy die de Nieren selfs doorgrond in onsen schoot,
En legt ons' sonden ons voor oogen klaar en bloot.
Doorsiet ons' Harte dan, en soo Gy quade wegen
Daar in bevind ô Godt, wilt Gy die daar uyt veegen,
En suyv'ren onse Ziel tot in den diepsten grond,
Door Jesus Heylig Bloed, dat vloeid uyt Zijne Wond.

Door-

XVI.

Doorſiet myn Hert, in deſe ſmert.

Cor Tibi Aperio.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

E*Nde ik ſal u een nieuw herte geven, ende ſal eenen nieuwen Geeſt geven in 't binnenſte van u: ende ik ſal het ſteenen herte uyt u vleeſch weg neemen, ende ſal u een vleeſchen herte geven. Ende ik ſal mynen Geeſt geven in 't binnenſte van u: ende ik ſal maken dat gy in myne inſettingen ſult wandelen, ende myne rechten ſult bewaren ende doen*, Ezech. 36: 26, 27.

Uw

XVII.
Uw Hart te peylen, en kan niet feylen.

PSALM CXXXIX. vers 23. en 24.

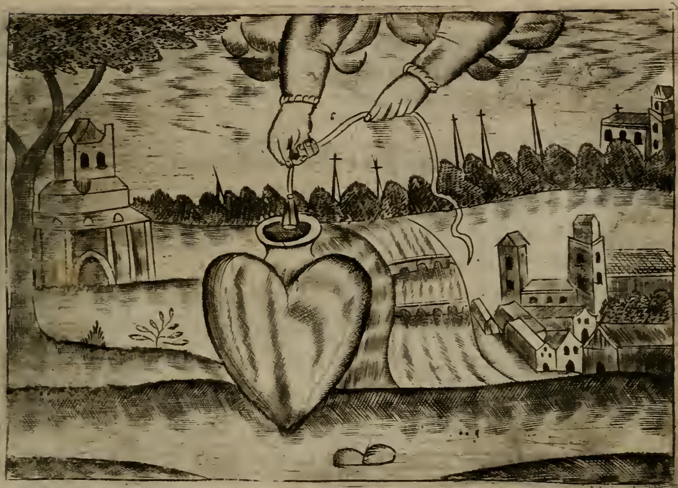
Doorgrond my o Godt, ende kent mijn herte: beproeft my, ende kent myne gedachten. Ende siet of by my eenen schadelyken weg zy: ende leid my op den eeuwigen weg.

DEs Menschen Harte is soo niet licht te doorgronden,
Gelijk de Wyse Man seer klaarlijk heeft bevonden,
En Moses Godes knecht, ook duydelijk heeft geseid,
Dewyl het van der Jeugt geneigt is tot boosheid.
De Mont brengt woorden voort die soet als honig smaaken,
Maar 't Hart sal onder wyl veel bitt're gal uytbraaken,
Men drukt wel met de Hand, en zegent met de Mont,
Maar vloek leid in het Hart; O! wat is dat een sond'.
Bewaart my doch, ô Heer! voor diergelyke sonden,
Dat ik te-samen streel, en steeke diepe wonden.
Weer sulke driften doch uyt mijn bedorven Hert,
Op dat ik niet my self noch and're aan doe smert.
Peylt Gy mijn Harte dan, en soo daar sulke sonden
Van Uw in 't allerminst noch worden in gevonden
Roey die te samen uyt; ik dekk' mijn Harte niet
Voor Uw alsiende Oog, dat in het binnenst' siet.
Want Gy siet over al op Aard' en in den Hemel,
Gy siet het middag klaar het ondermaans gewemel:
Gy sellefs zijt het Licht, daar is geen duysternis,
Dat voor 't alsiende Oog van Uw verborgen is.

Uw

XVII.

Uw Harte peylen, en kan niet feylen.

Tu Solus penetrare potes.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*E Heere ſchouwt uyt den Hemel, ende ſiet alle Menſchen Kinderen: Hy ſiet uyt van zijne vaſte woonplaatſe, op alle inwooners der Aarde: Hy formeert haarer aller herte; hy let op alle haare werken*, Pſal. 33: 13, 14, 15.

XVIII.

Maak 't Kruice maar, niet al te ſwaar.

PSALM XXXVIII. vers 4. en 5.

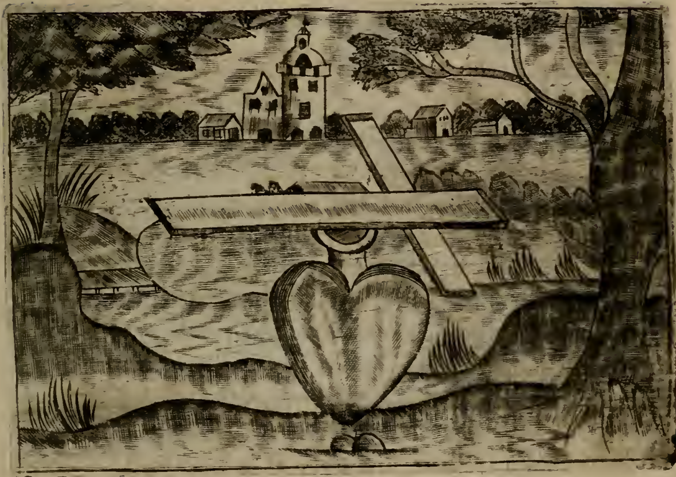
Daar is niet geheels in mijn vleeſch, van wegen Uwe gramſchap: daar is geen vreede in mijne beenderen, van wegen myne ſonde. Want myne ongerechtigheden gaan over mijn hooft; als een ſwaare laſt zijnſe my te ſwaar geworden.

WAt komen my, ô Heer! al bitterheden vooren,
Wat moet ik menigmaal van wee en rampen hooren,
My treffen dag op dag; veel ongemakken hier,
Soo dat ik onder 't Kruys ſomtijds beſwijke ſchier.
Gy legt mijn ſwakke Lijf te veel op moet ik klaagen,
Wijl ik onmogend ben ſoo ſwaaren laſt te draagen,
Mijn ſchouders zijn te teer, mijn leeden al te krank,
Mijn handen al te ſlap, mijn beenen al te rank.
Mijn Hart is ſchier verdroogt, mijn krachten zijn beſweeken,
My komt het naare ſweet uyt al de Leeden breeken:
Ik waggel' daar ik gaa, en val ſchier yder treed,
Ik voel mijn ingewand is ook ontſteld al reed.
Leg my dan niet meer op, of geef my nieuwe krachten,
En wilt met een den laſt van Uwe hand verſachten,
Op dat ik draagen kan, het geen Gy my op lecht:
Want ſiet, ik ben ô Heer! Uw ſeer geringe knecht.
Ik weet dat Gy my tucht, doch niet tot mijn verderven,
Laat ik dan weder trooſt van Uwe hand verwerven,
Uw Geeſt verquikke my terwijl Uw hand my ſlaat,
Soo ben ik t'aller tijd, ô Heer! in goeden ſtaat.

Maak

XVIII.

Maak 't Kruice maar, niet al te ſwaar.

Ne ſupra Vires.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

U *Lieden en heeft geen verſoekinge bevangen dan Menſchelyke: doch Godt is getrouw, welke u niet en ſal laten verſogt worden boven het geene gy vermeugt, maar hy ſal met de verſoekinge ook de uytkomſte geven, op dat gyſe konnet verdragen*, 1 Cor. 10: 13. *Veele zijn de tegenſpoeden des rechtveerdigen; maar uyt alle die reddet hem de Heere*, Pſal. 34: 20.

XIX.

Bewaar mijn Lamp, voor Aardſche damp.

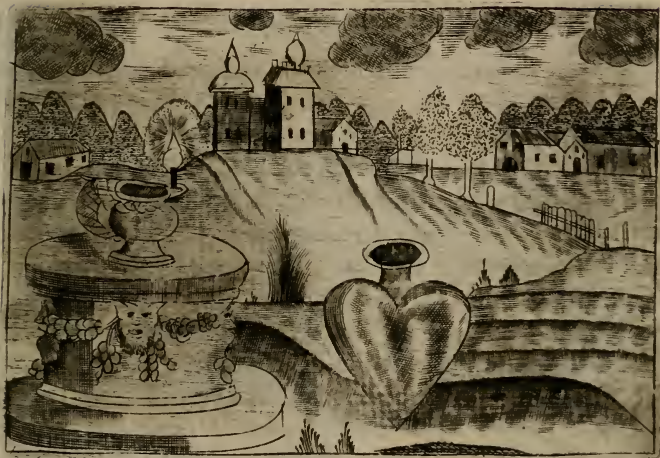
LUCAS XII. vers 35.

Laat uwe lendenen omgordet zijn, ende de keerſſen brandende.

BEhoed mijn kleine licht, ô Godt! voor donkerheden,
Dat ik het rechte pad niet mag te buyten treden;
Wilt ook mijn klein Geloof, dat als een Was-licht brand,
Niet werpen van Uw weg, noch wyſen van de hand:
Ontſteek door Uwen Geeſt in my de kleyne vonken,
Die my door Uw genaad' voor deſen zijn geſchonken,
Laat die door Aardſche ſorg niet worden uytgebluſt,
Maar blaas die liever aan, en maak mijn Ziel geruſt:
Want Gy beloofden eens door een van Uw Propheten,
Door welke Gy Uw Woord aan Iſraël liet weten,
Dat *Gy 't gekrookte ried niet breeken wilt ô Heer!*
Noch bluſſen de vlas-wiek, al is de brand vry teer.
Bluſch mijn Geloov' niet uyt, al is het kleyn te achten,
Ik roep tot Uw ô Godt! by daage en by nachten,
Vermeerdert mijn Geloof, gelijk d'Apoſt'len deên,
Als van haar t'ſamen wierd haar kleyn Geloof beleên.
Laat d'Aardſche ſorgen die my daaglijks komen drukken,
Het kleyn Geloove doch niet uyt mijn Harte rukken,
Maar doe my als een rots ſteeds ſtaan in mijn verdriet,
Door Uwe byſtand Heer, want anders kan ik niet.

XIX.

Bewaar mijn Lamp, voor Aardsche damp.

Semper ardeat.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

H*Et gekrookte ried en sal hy niet verbreeken, ende de rookende vlas-wieke, die en sal hy niet uytblussen;* Jesaïa 42: 3. *Ende de Heere seyde: Soo gy een geloove haddet als een Mostert-saad, gy soudet tegen desen moerbesien-boom seggen, Word ontwortelt en in de Zee geplant: ende hy soude u gehoorsaam zijn,* Luc. 17: 6.

X X.

Een dubbeld Hart, baard and're ſmart.

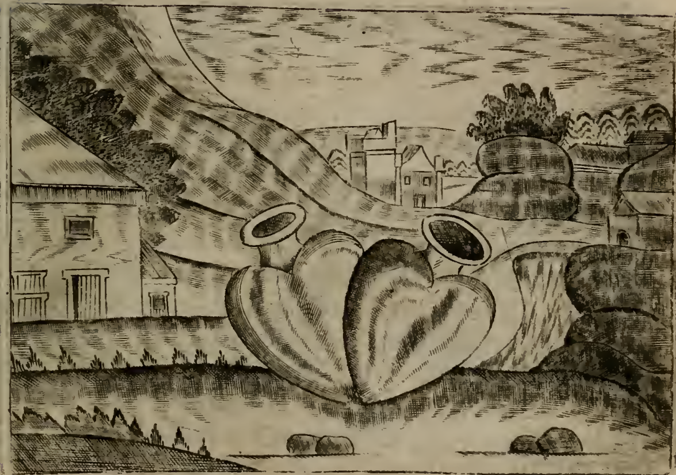
JACOB. IV. vers 8.

Reynigt de handen gy ſondaars, ende ſuyvert de herten gy dubbelhertige.

EEn dubbelhertig Menſch leid and'ren doorgaans laagen,
Hoewel hy uitterlijk ſich ſoekt als Vriend te draagen,
Nochtans tot aller tijd denkt hy hoe hy beſt ſal,
Uw door zijn liſtigheid eens brengen tot den val.
Gelijk aan Amaza ſeer klaarlijk is gebleeken,
Doe Joab hem het ſweert ging in de Leeden ſteeken,
Mits hy met d'eene hand hem vatte by den baard,
En door de ander hand vermoorde met het ſwaard,
Hy ſprak tot hem van vreed', maar oorlog waſſer binnen,
Hy kuſte hem beleeft, doch moord was in zijn ſinnen;
Soo gaat het heeden noch, men eet en drinkt te ſaam
Hier aan des Heeren diſch, heet Vrienden eener naam.
Maar ach! de vyandſchap is in het Hart verborgen,
Men ſoekt zijn Broeder ſelfs en Vriend maar te verworgen,
Men vleid hem met de tong, op dat hy niet vermerk,
De Goddelooſe daad, en 't haatig oogenmerk.
Bewaart my doch ô Godt! voor ſulken booſen handel,
Laat ſteeds mijn Harte zijn oprecht in allen wandel,
Dat beyde Mont en Hart ſteeds komen over een,
En ik geen valsheid denk, als ik ſpreek goede reên.

X X.

Een dubbeld Hart, baard and're ſmart.

Cor & os Conveniant.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

E*Nde als Gy-lieden uwe handen uytbreydet, verberge ik myne oogen voor u, ook wanneer gy het Gebedt vermenigvuldigt, en hoore ik niet:* [*want*] *uwe handen zijn vol bloeds. Waſcht u, reynigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor myne oogen weg, laat af van quaat te doen. Leert goet doen, ſoekt het recht, helpt den verdrukten: doet den Weſen recht, handelt de twiſt-ſaake der Weduwen. Komt dan, ende laat ons t'ſamen rechten, ſeyt de Heere,* Jeſaïa 1: 15, 16, 17, 18.

Geeſt

X X. I.

Geef my maar Brood, in Hongers-noot.

SPREUK. xxx. vers 8.

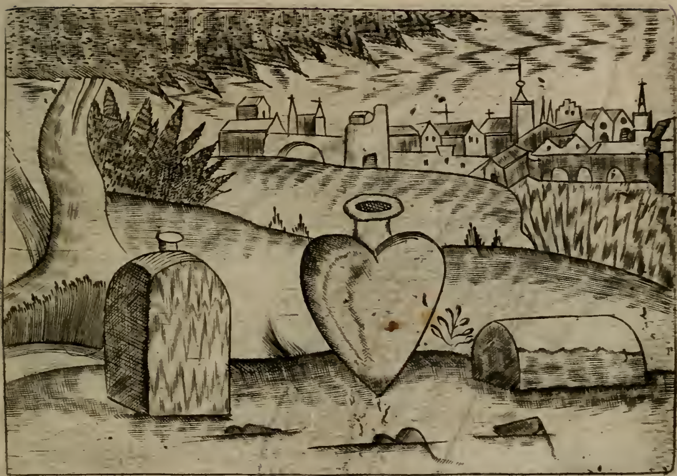
Armoede noch rijkdom en geeft my niet, voed my met het brood mijns bescheyden deels.

HEt is een heerlijk werk fich fteeds te vergenoegen,
In 't geene Godt de Heer ons hier komt toe te voegen,
Het zy in hooge ftaat, of flechte levens wijs,
Het zy in kledinge, of ook in drank en fpijs.
Men kan met al zijn werk en groote ongenoegen,
Doch niet een kooren graans tot onfe koft toe voegen;
't Is Godt die 't alles geeft, den geenen die hy mind,
Die 't felfde fchoon hy 't koopt, als opgefchotelt vind.
Elias fat in druk ter neder by de ftroomen;
Godt liet aldaar met brood en vleefch de Ravens komen,
Hy was daar meê vernoegt, en konde foo beftaan,
Al was het niet gekookt, noch koftelijk gebraan.
Godt geeft den Menfche hier en ook de wilde Dieren
Hun Lichaams onderhoud, den Vogelen die fwieren
En vliegen langs de Lucht, bereid de Heer de fpijs,
Doch fteeds niet even vet, noch op de befte wijs.
Wy moeten zijn vernoegt met dat ons Godt wil geven,
Wy brengen niets op d'Aard', en nochtans fiet wy leven;
Laat ons dan met de gaaf des Heeren zijn te vreên,
En murmureren niet als d'Ifreliten deên.

Geef

XXI.

Geef my maar Brood, in Hongers-noot.

Natura paucis Contenta.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

I*Ndien nu Godt 't gras des velts, dat heden is ende morgen in den oven geworpen word, alſoo bekleed, en ſal hy u niet veel meer* [*kleeden,*] *gy kleyn-geloovige? Daarom en zijt niet beſorgt, ſeggende: wat ſullen wy eeten? of wat ſullen wy drinken? of waar mede ſullen wy ons kleeden? Want alle deſe dingen ſoeken de Heydenen: want uwe Hemelſche Vader weet dat gy alle deſe dingen behoeft*, Matth. 6: 30, 31, 32.

XXII.

De Overdaad, is 't Harte quaad.

ROM. XIII. vers 13.

Laat ons als in den dag eerlijk wandelen, niet in brasseryen en dronkenschappen, niet in slaap-kameren en ontuchtigheden.

TE grooten Arremoed is wonder swaar te draagen,
Te grooten Overdaad zal God ook niet behaagen,
Want sat te zijn van Brood, en opgevuld met Wijn,
Is voor het Lichaam quaad, en voor de Ziel fenijn:
Gelijk aan Belzazar, ten vollen is gebleken,
Doen hy door Overdaad van drinken quam te spreken;
Hoe dat zijn Voorsaat eens Gods Tempel had berooft,
En met een dronken Mond daarom zijn Goden looft.
Laat ons aan Christus Les gedenken alle dagen,
En ons voorsichtiglijk daar altijd na gedragen,
Dat wy ons Harte doch beswaaren niet te veel,
Met Wijn en overdaad; maar met 't bescheyden deel
Ons steeds vernoegen, en niet Leven om te eeten,
Maar eeten op dat wy steeds wel te Leven weten,
En soeken dronkenschap die Godt de Heer begeert;
Van Zijn oprechte Liefd', waar mede men Hem eert.
Maak ons, ô Lieven Heer! van reyne liefde dronken,
Tot Uw en tot Uw Woord, en doe ons Ziel ontfonken
Na Uw tot aller tijd, want sulken dronkenheid,
Sal ons voordeelig zijn tot in der Eeuwigheid.

De

XXII.

De Overdaad, is 't Harte quaad.

Nimis Nocet.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

E*Nde wacht u ſelven, dat uwe herten niet t'eeniger tijd beſwaart en worden met braſſerye, ende dronkenſchap. ende ſorgvuldigheden deſes levens*, Luc. 21: 34. *Ende en word niet dronken in wijn, waar in overdaad is, maar word vervuld met den Geeſt*, Eph. 5: 18.

XXIII.

Bewaar my voor het Net, dat my mijn Vyand ſet.

PSALM XXXI. vers 5.

Doet my uytgaan uyt dat net, datſe voor my verborgen hebben.

EEn Chriſten is altijd vol allerley gevaaren,
Hy kan ſich ſelven niet volkomentlijk bewaaren,
Doordien hy over al veel weêrpartyders ſiet,
Die hem door haare liſt, licht brengen in 't verdriet.
Daarom roept hy tot Godt, den Helper aller vroomen,
Dat Die hem in zijn noot doch wil te hulpe komen,
En redden door Zijn hand genadig uyt het net,
Dat zyne weêrparty, op al zijn wegen ſet.
De Satan als een Leeuw, brult met zijn volle kaaken,
En ſoekt hem 't Harte klein, en vol wanhoop te maaken,
De Wereld komt hem aan met alle vleyery,
Zijn eygen vleeſch hem raad te vallen in de ly.
Dies is hy ſteeds benauwt voor deſe zijn vyanden,
En kan geen uytkomſt ſien, dus breid hy uyt zijn handen,
Tot Godt die altijd helpt, den geenen die hem vreeſt,
En ſterkt haar kleine kracht door Zynen Goeden Geeſt.
Leer my dan Goede Godt; in alle myne rampen,
Uw als mijn beſte hulp alleene aan te klampen,
Bevrijd my door Uw hand genadig van het net,
Dat my van mijn party, word op mijn pad geſet.

XXIII.

Bewaar my voor het Net, dat my mijn Vyand set.

Ne Capiar.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*Ie eenen kuyl graaft, ſal 'er in vallen: ende die eenen ſteen wentelt, op hem ſal hy weder keeren*, Spreuk. 26: 27. *Zy hebben een net bereid voor myne gangen, myne ziele was neder-gebukt*, Pſal. 57: 7. *Hy heeft eenen kuyl gedolven, ende dien uyt gegraven, maar hy is gevallen in de groeve, [die] hy gemaakt heeft*, Pſal. 7: 16.

XXIV.

Dat my het Geld, niet neder velt.

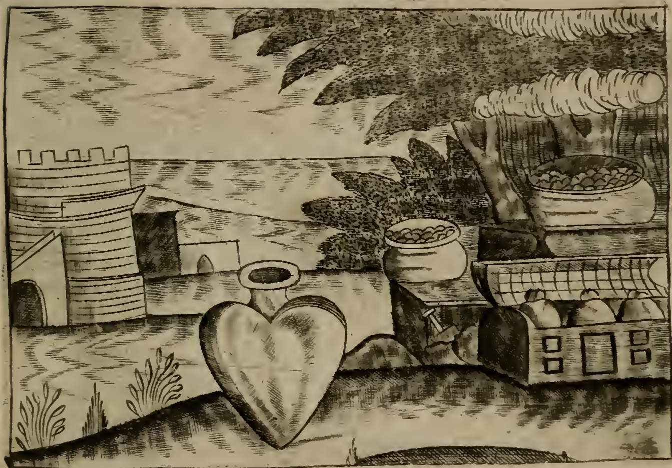
PSALM LXII. vers 11.

Als het vermogen overvloedig aanwast, en setter het herte niet op.

HOe menig word verleid door goud en silv're stukken,
En voeld sich op een kort tot alles quaads verrukken,
Men schroomt geen schelmery, (hoe erg) te rechten an
Wanneer men maar wat geld daar mede winnen kan.
Een Koopman prijst zijn waar, en soektse door veel liegen,
Te veylen by elk een, en aan de Man te krygen:
Een Krijgsman soekt om geld een Leger te verraan,
Of in een vaste Stadt de poorten op te slaan.
Men sticht veel moord en brand, en smeed veel schellemstukken,
En acht het niet voor quaad, als men maar 't geld kan rukken
In zynen hollen sak; dit is van Judas saad,
Die om de liefd' van 't geld zijn eygen Heer verraad.
Soo Gy my lieve Godt, veel schatten komt te geven,
Behoed my dan met een soo lang als ik sal Leven,
Dat ik mijn Harte niet maak aan de schatten vast,
Wanneer mijn goed en geld door Uwen zegen wast.
Laat my het geld doch niet in 't allerminst verstrikken,
Maar geef my eer een Hart om d'Armen te verquikken
Door mynen Aardschen schat, op dat ik schatten vind
By Uw in 't Hemelrijk, die mot noch tijd verslind.

XXIV.

Dat my het Geld, niet neder velt.

Æuri dira fames.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*Och die rijk willen worden vervallen in verſoekinge, ende [in] den ſtrik, ende [in] veele dwaaſe ende ſchadelyke begeerlijkheden, welke de Menſchen doen verſinken in verderf ende ondergang. Want de geldgierigheyt is een wortel van alle quaad, tot welke ſommige luſt hebbende, zijn afgedwaald van het geloove, ende hebben haar ſelven met veele ſmerten doorſtecken,* 1 Tim. 6: 9. en 10.

Geef

X X V.

Geef dat ik wel, mijn dagen tel.

PSALM XC. vers 12.

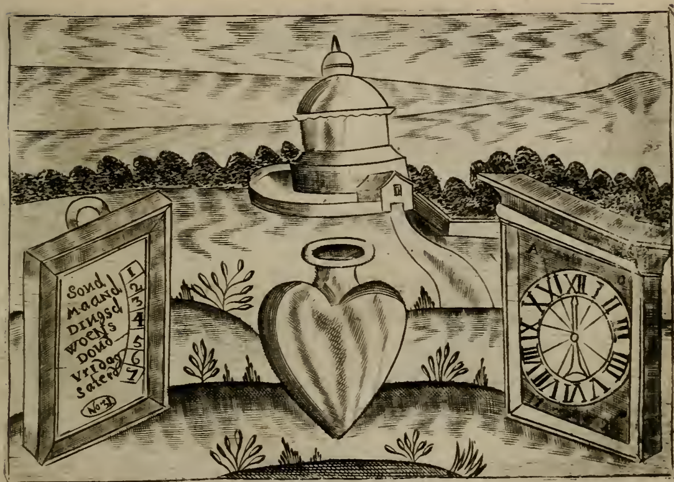
Leert ons alsoo [onse] dagen tellen, dat wy een wijs herte bekomen.

DE Man vol Lijdsaamheid, sprak voormaals dese reden,
Des Menschen Leven is seer vol van moeilijkheden,
Hy komt voort als een Bloem, en daald te wonder ras,
Hy sterft somwijl aleer hy noch recht Levend' was.
En soo hy Levend' blijft, wat treffen hem al slagen,
Die hy den ganschen tijd zijns Levens heeft te dragen:
Hy meend gelijk een rots te staan tot aller tijd,
En van de Dood geheel en al te zijn bevrijd.
Maar ach! hy schiet te kort, zijn tijd is haast ten enden,
En hy moet na de Aard', in korten heenen wenden:
Misschien die selve nacht, als hy veel Jaaren teld,
Word hy met Belzazar geheel ter neer geveld.
Leer my dan Goede Godt, mijn Harte hier op stellen,
En soo tot aller tijd mijn dagen wel te tellen,
Dat ik een Hart bekoom dat wijslijk overlegt,
Hoe kort het Leven is van my Uw armen knecht.
Leer my voor al den tijd uytkoopen en besteden,
Tot eere van Uw Naam, soo lang ik hier beneden
Als Mensche swerven moet, en breng my dan daar naar
Ter plaatse daar men nooit teld maanden, dag, noch Jaar.

Geef

XXV.

Geef dat ik wel, mijn dagen tel.

Annos numerare doceto.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*E Menſche van een Vrouwe gebooren, is kort van dagen, ende ſat van onruſte. Hy komt voort als een bloeme, ende word afgeſneeden: ook vlucht hy als eene ſchaduwe, ende en beſtaat niet. Dewyle zyne dagen beſtemmet zijn, het getal zyner maanden by u is: [ende] gy zyne bepalinge gemaakt hebt, die hy niet over gaan en ſal,* Job 14: 1, 2. en 5.

XXVI.

Een Hart verkeert, van mijn doch weert.

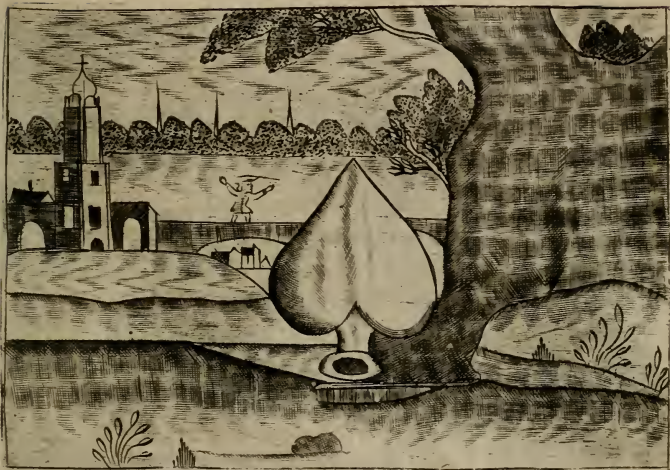
SPREUK. XI. vers 20.

De verkeerde van herten zijn den Heere een grouwel: maar de oprechte van weegen, zijn zijn welgevallen.

HEt is een droeve ſtaat zijn Harte om te keeren,
En niet te hooren na de ſtemme onſes Heeren,
En ſich altijd verſtokt te houden als een ſteen,
Voor der Propheten Woord, en ſtichtelijke reën.
Sulk Volk komt nu en dan wel eenmaal tot den Tempel
In Gods-Vergadering; maar ach! die Heil'ge drempel
Verſlijt niet veel van haar, zy komen haaſt te veel,
En wenden achterwaards na haar lief Werelds deel.
Zy willen wel Gods Woord eens nemen in haar Monden,
Doch 't Harte heeft daar nooit veel ſoetheid in gevonden,
Zy dulden ganſchlijk niet dat Jeſus Koning zy:
De Wereld luſt haar meer, met haare ſchelmery.
Het Hart' is te verſtokt; het ſtopt althans de ooren,
En wil des Heeren Woord noch zijne Dienaars hooren,
Haar dunkt het is om niet te loopen tot den Heer,
Zy hebben van Zijn Woord en Wetten een afkeer.
O Heer! bewaar my doch; wilt Uwen Geeſt my ſenden,
En mijn verkeerde Hart, geheel en al omwenden,
En roeijen alles quaads ten eenemaal uyt my,
Op dat mijn Harte ſteeds Uw wel-gevallig zy.

XXVI.

Een Hart verkeert, van my doch weert.

Corde sim Aperto.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

NU dan, spreekt nu tot de Mannen van Juda, ende tot de inwoonders van Jerusalem, seggende: Soo seyt de Heere, siet ik formeere een quaad tegen u-lieden, ende denke tegen u-lieden een gedachte: [Soo] bekeert u nu, een jegelijk van zynen boosen weg, ende maket uwe wegen ende uwe handelingen goet. Doch zy seggen, 't is buyten hoope: maar wy sullen na onse gedachten wandelen, ende wy sullen doen, een jegelijk het goetdunken zijns boosen herten, Jerem. 18: 11. en 12.

XXVII.

Uw toornig sweert, van my doch keert.

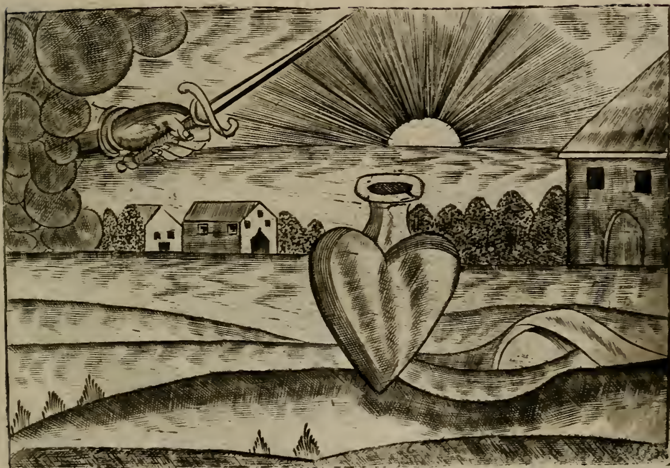
PSALM VI. vers 2.

O Heere! straft my niet in uwen toorne, ende kastijdt my niet in uwe grimmigheid.

IK sie des Heeren hand in gramschap opgeheven,
Om my elk oogenblik een swaaren slag te geven;
Ik ben geheel ontsteld, en weete geenen raad,
Dewijl ik heb begaan soo'n eindeloosen quaad.
En van zijn straffe Hand rechtvaardig word geslagen,
Doch bidde om genaad', dat Hy zijn Toorne-vlagen
Om Jesus dierbaar Bloed, van my afwenden wil,
En houden Zyne Hand om my te straffen stil:
Want Gy sult doch den dood des Sondaars niet begeeren,
Het staat Uw beter aan dat hy sich koom bekeeren.
Bekeer my dan ô Godt! en soo Uw Hand wil slaan;
Laat hy doch niet in toorn op my gaan vallen aan.
Kastijd my steeds met maat', en laat ik daar door leeren,
Dat Gy my slaat om best, en niet om te verteeren;
En send Uw Geest in my, die my seer diep inprent;
Dat Gy selfs onder 't slaan nochtans genadig bent.
Ik weet ik heb misdaan, ô Hoeder aller Menschen!
Al wilt Gy my ook doôn, ik sal noch om Uw wenschen,
En bidden scheld my Heer, al mijn misdaden quijt,
Op dat Gy doch niet meer op my verbittert zijt.

XXVII.

Uw toornig ſweert, van my doch keert.

Enſem Rètrahas.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

SEgt tot hen: [Soo waarachtig als] ik leeve, ſpreekt de Heere Heere, ſoo ik luſt hebbe in den dood des Godtlooſen! Maar daar in [hebbe ik luſt] dat de Godtlooſe ſich bekeere van zynen weg, ende leeve: Bekeeret u, bekeert u van uwe booſe wegen; want waarom ſoud gy ſterven; o huys Iſraëls? Ezech. 33: 11.

XXVIII.

Mijn Harte quaad, te Morſſ'len ſlaat.

PSALM CXLI. vers 5.

De Rechtveerdige ſlaa my 't ſal weldadigheid zijn, ende hy beſtraffe my 't ſal olye des hoofts zijn.

DE Hamer kan een Steen vergruyſen in veel ſtukken,
Is 't niet in eene ſlag, het ſal nochtans gelukken,
Als maar een ſlaande hand den Hamer vallen laat,
En met herhaalde kracht, den harden Keyſteen ſlaat.
Soo doet ook Godt de Heer by onſe harde Harten,
Hy ſlaat ons menigmaal met allerhande ſmarten,
Stiert ons een ſcherpe doorn tot midden in ons vleeſch,
Als wy te hooge ſien, en zijn te kleyn van vrees.
Hy ſlaat ons met zijn Woord, dat treft als Hamer-ſlaagen,
En weet in ons gemoed een grooten ſchrik te jaagen,
Dat yder een verſteld ſtaat voor de groote macht,
Die Godes dierbaar Woord, in onſe Harten bragt.
Indien ô Heer! mijn Hart, word al te hart bevonden,
Gebruik Uw Hamer dan, en morſſelt myne ſonden;
Ja drijft ſe ganſchlijk uyt, en maakt doch door Uw kracht,
Mijn ſeer verharde Hart, gedwee, en ook ſeer ſacht.
Leer my Heer t'aller tijd op Uwe Woorden letten,
Geef my een groote luſt tot Uw beſchreven Wetten,
Dat ik mijn Harte niet verharde als een Steen,
Maar hoore met vermaak Uw Woord vol ſoetigheên.

Mijn

XXVIII.

Mijn Harte quaad, te morss'len staat.

Cor ne Obdurato.

Goddelijk antwoord hier op staande.

H*Eden soo gy zyne stemme hoort, verhard uwe harte niet gelijk te Meriba: gelijk ten daage van Massa in de woestyne: daar my uwe Vaders versochten, my beproefden, ook mijn werk sagen,* Psal. 95. verss. 7, 8. en 9.

U Woord

XXIX.

U Woord ſeer goet, is Honig ſoet.

PSALM CXIX. vers 103.

Hoe ſoet zijn Uwe redenen mijn gehemelte geweeſt: meer dan honig mynen monde.

GEen ſpyſe is ſoo ſoet en ſmaakelijk den Monden,
Als wel de Honig ſelfs, word alleſints bevonden,
Men maakt ſeer veele ſpijs met deſen Honig ſoet,
Maar krijgt een walg daar in door grooten overvloed.
Het Woord des Heeren word by Honig vergeleken,
Gelijk wy den Pſalmiſt ſomwylen hooren ſpreken:
Het is zijn mond ſeer ſoet, en beter als fijn goud
Altijd by hem geacht, wijl hy ſeer vaſt betrouwt
Op 't geene Gy aan hem belooft had van te vooren,
Hy konde menig trooſt uyt Uwe Woorden hooren;
Het was hem altijd ſoet, ja ſoeter als voorheên,
Als hy met yver eens bedacht Uw Wet en reên:
Nooit walgde hem daar van; maar hoe hy 't meer bedachte,
Hoe zijn verlangend Hart noch meerder daar na ſmachte,
Hy ſchattet alle ding als Gal en Bitterheid,
Als hy Uw Woorden 's nachts eens ernſtig overleid.
Laat my ô Heere! als hy Uw Woorden hooge achten,
Leer my met David ook na deſe ſoetheid trachten,
Doe my by dag en nacht ſteeds denken op Uw Wet,
Laats' als een zegel op mijn Hart ook zijn geſet.

XXIX.

U Woord ſeer goet, is Honig ſoet.

Multo dulcius Melle.

Goddelijk antwoord hier op ſtaande.

DE vreeſe des Heeren is reyn, beſtaande tot in eeuwigheyt: de rechten des Heeren zijn waarheyt, t'ſamen zijnſe rechtveerdigh. Zy zijn begeerlyker dan goud, ja dan veel fijn goud: ende ſoeter dan honig ende honig-ſeem. Ook word uw knecht door deſelve klaarlijk vermaant, in't houden van dien is grooten loon, Pſal. 19: 10, 11. en 12.

XXX.

Uw Hand ſlaat ſeer, maar ſalft ook weer.

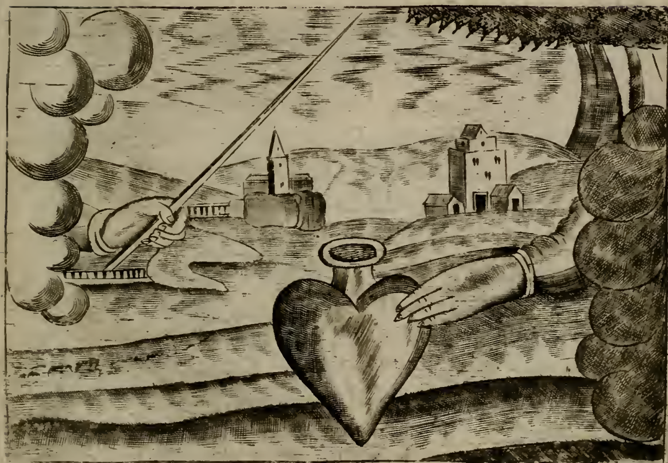
DEUT. XXXI. vers 39.

Ik doode ende maake levendig, ik verſlaa ende ik heele: ende daar is niemand die uyt myne hand reddet.

DE Hand des Heeren ſlaat ons dikwils diepe wonden,
Die om der ſonden wil ons worden toegeſonden,
Soo dat men menigmaal geen raad weet in de noot:
Maar by den Heere zijn uytkomſten in den dood.
Zijn Handen ſalven ook als Hy ons heeft geſlagen,
En wy ons tegen Hem als Kinderen gedragen:
Hy heeft in Gilead een Balſem die geneeſt
De breuke van Zijn Volk, als 't is benauwt van Geeſt.
Hy is d'Heelmeeſter ſelfs; Hy doorſiet onſe wonden,
Hy neemt door Chriſti Bloed geheel weg onſe ſonden,
En ſuyvert ons daar door als de Samaritaan,
Met Oly ende Wijn de Reys'ger heeft gedaan.
Laat ons Uw ſlaande Hand, ô Heere dan bedwingen,
Als wy te weeld'rig zijn en buyten 't perk uytſpringen,
Dat Gy ons door Uw Woord voor dees' hebt ingeſteld;
Leer ons inwendig ook als Gy uytwendig queld.
Dat Gy ons ſoo niet ſlaat, om ganſchelijk te dooden,
Maar dat het is uyt Liefd', om ons tot Uw te nooden,
En toonen dat Gy ſelfs in 't ſlaan naar Balſem ſiet,
En ons geneſing ſoekt tot nut in ons verdriet.

XXX

Uw Hand ſlaat ſeer, maar ſalft ook weer.

Poſt Triſtia læta.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*E Heere doodet ende maakt levendig: hy doet ter Helle nederdalen ende hy doet [weder] opkomen. De Heere maakt arm ende maak rijk; hy vernedert, ook verhoogt hy. Hy verheft den geringen uyt de ſtof, [ende] den nootdruftigen verhoogt hy uyt den drek, om te doen ſitten by de Vorſten, dat hyſe den ſtoel der eere doe be-erven*, 1 Sam. 2. verſſ. 6, 7, 8.

XXXI.

Uw soete naam ô Jesus zy, geschreven in het Hart van my.

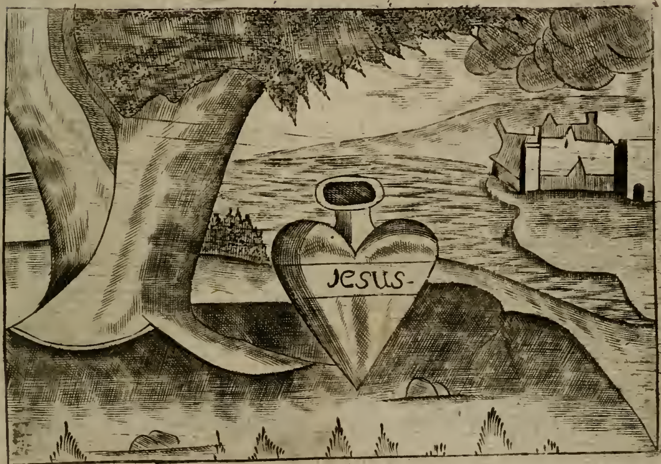
HAND. IV. vers 12.

Ende de saligheid en is in geenen anderen: want daar en is ook onder den hemel geenen anderen naam, die onder de Menschen gegeven is, door welken wy moeten salig worden.

EEn Mensch kan aan een Mensch de saligheid niet geven,
Die selfs als sterflijk Mensch op Aarden moet omsweven,
Den eenen Broeder kan des anders Harte niet
Verschaffen volle troost, in 't midden van 't verdriet:
Geen Engel voor Gods Throon, hoe hooge ook in waarde,
Mag worden aangebeên als Heyland deser Aarde:
Daar is geen ander Naam, als die van Jesus is,
Die ons volkomen troost verschaft in droeffenis.
Hy is de waare God, de Soone van den Vader,
Hy schenkt ons Zielen troost, uyt Zijne volheids ader;
Hy maakt ons Ziele reyn door Zijn vergoten Bloed,
En suyvert die geheel van haaren sonden vloed.
Hy schenkt ons in den Geest, gerustheid, en daar neven
Komt Hy ons droevig Hart, Zijn Geest tot Trooster geven,
Die ons alsins versterkt, en drijft gestadig aan,
Ons oog alleen op Hem, in allen nood te slaan.
Dewijl geen and're Naam van God ons is gegeven,
Waar door wy saligheid verkrygen in het leven;
Dewijl in Jesus Naam sich buygen alle knien,
O Heer! leer ons altijd op desen Heyland sien.

XXXI.

Uw ſoete Naam ô Jeſus zy, geſchreven in het Hart van my.

Nomine quid Jeſu dulcius eſſe poteſt.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

OP dat Chriſtus door het geloove in uwe herten woone, ende gy in de liefde gewortelt ende gegrondet zijt: Op dat gy ten vollen kondet begrypen met alle de heilige, welke de breette, ende lengte, ende diepte, ende hoogte zy, ende bekennen de liefde Chriſti, die de kenniſſe te boven gaat, op dat gy vervult word tot alle de volheid Gods, Eph. 3. verſſ. 17, 18, 19.

XXXII.

Ik ben verstrikt, my hulpe schikt.

PSALM CXIX. vers 110.

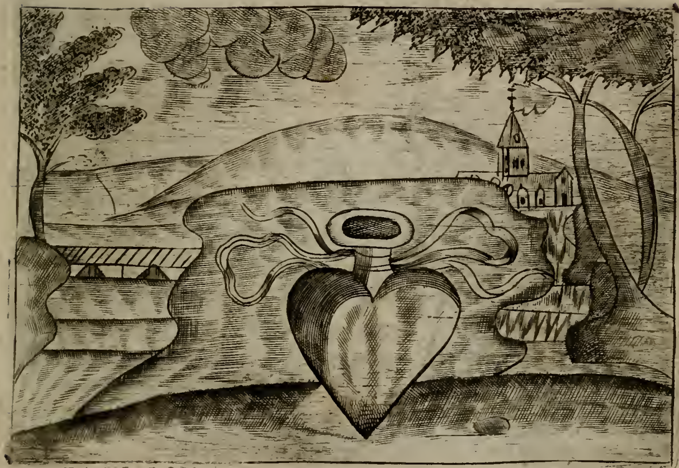
De Godtloose hebben my eenen strik gelegt: nochtans ben ik niet afgedwaald van uwe beveelen.

HOe seer ik word benauwt alom van mijn Vyanden,
Zy leggen my een strik, bedwingen my met banden,
Soo dat ik niet en weet waar ik my wenden sal,
Ik ben rondom vol schrik, gedrukt met ongeval:
Nochtans troost ik my soo in dese naauwe koorden
Met Godes Heilig Woord, dat ik soo dikwils hoorden
In mijn bedrukte staat; en ook steeds waar bevind,
Dat Godt noch altijd sorgt voor die dien Hy bemind.
Schoon ik met David klaag, dat ik door 's Vyands banden
Seer stijf gebonden word, sal Godt doch haare handen
Beletten dat zy my niet quellen al te seer,
Dewijl Hy tegens my in Liefde is te teer.
Hy sal mijn Ziele wel voor haare hand bevryden,
En hoeden voor 't geweld dat my steeds komt bestryden;
Hy is een trouwe Wacht, en houd Zijn Volk in staat:
Want Hy bewaard haar Ziel voor allerhande quaad.
Hy sal haar uytgang en haar ingang wel bewaaren,
Haar sal in Eeuwigheid sulk leed niet wedervaaren,
Dat Hy haar niet en red uyt al haar groot verdriet,
Wanneer haar Ziele maar op Zyne bystand siet.

Ik

XXXII.

Ik ben verſtrikt, my hulpe ſchikt.

A vinculis Libera.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*E Heere is uw bewaarder, de Heere is uwe ſchaduwe aan uwe rechterhand. De Sonne en ſal u des daags niet ſteeken, noch de Maane des nachts. De Heere ſal u bewaren van alle quaad: uwe Ziele ſal hy bewaren: De Heere ſal uwen uytgang ende uwen ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid,* Pſal. 121: 5, 6, 7, 8.

Dat

XXXIII.

De Wereld my, niet brenge in ly.

EPHES. V. vers 6.

Dat u niemand en verleyde met ydele woorden: want om dese dingen komt de toorne Gods over de kinderen der ongehoorsaamheyt.

HOe menig dwaalweg komt een Christen hier te vooren,
Hoe menig Mensch soekt hem door listen te bekooren,
Dat hy den boosen weg tot zijn verderf inslaa,
En van het rechte spoor met volle treeden gaa.
De Wereld stelt hem voor de wellust te beminnen,
En soekt door alles schoons zijn oogen eerst te winnen,
Streeld hem met vleijery gestadig aan zijn oor,
En krijgt soo menigmaal by 't swakke volk gehoor.
Maar och! wat baat het doch de Wereld aan te hangen,
En sich door haar bedrog soo licht te laaten vangen,
Het einde is verderf, voor Ziel en Lichaam beid',
Behoed my dan ô Heer! dat ik niet word verleid
Door 's Werelds soet gevley, dat my gestaag komt vooren,
Laat ik voor haare taal doch stoppen myne ooren,
Dat ik daar niet na hoor, noch my verleyden laat,
Het zy in Godsdienst of in Burgerlyke staat.
Soo ymand my aansoekt, in dit mijn korte leven,
Om my van Godes Wet tot 's Menschen woord te geven;
Bewaar mijn Ziele dan, en hegtse vast aan Uw,
En maakt my t'aller tijd van 's Werelds listen schuw.

XXXIII.

De Wereld my, niet brenge in ly.

Ne peream Mundo.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

E*Nde als dan ſoo iemand tot u-lieden ſal ſeggen: Siet hier is de Chriſtus; ofte ſiet, hy is daar, en gelooft het niet. Want daar ſullen valſche Chriſti, ende valſche Propheten opſtaan, ende ſullen teekenen en wonderen doen, om te verleyden, indien 't mogelijk waare, ook de uytverkoorene. Maar gy-lieden ſiet toe: Siet, ik hebbe u alles voorſegt,* Marc. 13: 21, 22. en 23.

XXXIV.

O Heer! schrijft Gy, Uw Wet in my.

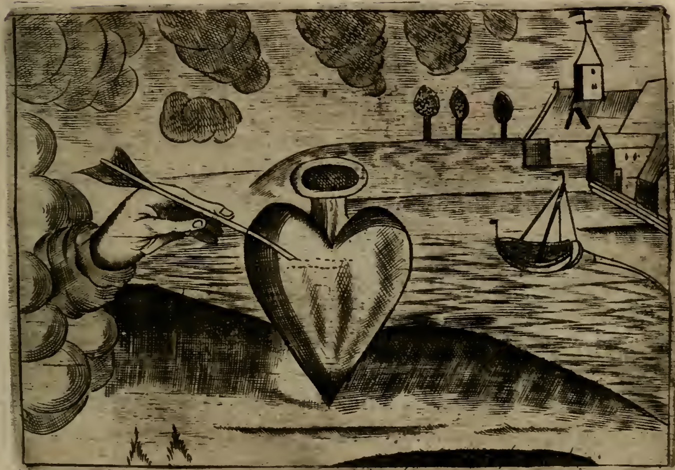
PSALM CXIX. vers 40.

Siet ik hebbe een begeerte tot Uwe beveelen, maakt my levendig door Uwe gerechtigheyt.

MYn Ziel is t'aller tijd met Uwe Wet verlegen,
En gansch verduistert in de kennis Uwer wegen,
Ik soek na 't recht verstand van Uwe woorden Heer;
Maar ben gansch onbequaam in Uwe Wet en Leer.
Schrijf Gy Uw Wetten dan in my, op dat ik mooge
Die klaar en wel doorsien, met myne swakke oogen,
En merken mijn gebrek daar in seer klaarlijk an:
Laat ik in 't recht verstand ook steeds toeneemen dan.
Berey mijn Hart altijd tot Uw getuygenissen,
Op dat ik 't rechte pad nooit van Uw Woord mag missen;
Doorboor mijn oore dat ik met veel aandacht hoor,
Wat Gy in Uwe Wet den Mensch gaat stellen voor.
En open my het Hart als Lydia voor desen,
Dat ik Uw Wetten ook met aandacht mooge lesen,
En overleggen staag by my selfs dag en nacht,
Op dat ik eens in my, aanwasch verneem met kracht.
En soo Uw suyv're Leer voel in mijn Harte planten,
Laat ik my nimmermeer daar tegen aan gaan kanten,
Maar nedrig zijn en stil, en trachten elker keer,
Te weten al het geen my nodig is, ô Heer.

XXXIV.

O Heer! ſchrijſt Gy, Uw Wet in my.

Inde Cordi legem.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

M*Aar dit is het verbond, dat ik na dien daage met den huyſe Iſraëls maken ſal, ſpreekt de Heere: Ik ſal myne Wet in haar binnenſte geven, ende ſal die in haar herte ſchryven; ende ik ſal haar tot een Godt zijn, ende zy ſullen my tot een volk zijn. Ende zy en ſullen niet meer, een jegelijk zynen Naaſten, ende een jegelijk zynen Broeder leeren, ſeggende: Kennet den Heere, want zy ſullen my alle kennen, van haaren kleinſten tot haaren grootſten toe, ſpreekt de Heere,* Jer. 31 : 33, 34.

XXXV.

Uw Kruyce pijn, is Medecijn.

1 Petr. II. vers 24.

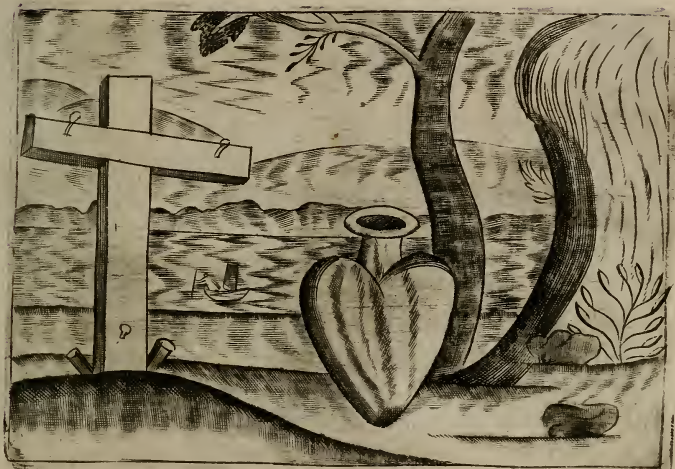
Die selve onse sonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout: op dat wy de sonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven souden; door wiens straamen gy genesen zijt.

IK sie met aandacht aan hoe Moses eens de stange
Oprichte in het Veld, met een Metaale Slange,
Tot voordeel Israëls, dat daar gebeeten lag,
En met een waar Geloof op dese Slange sag:
En daar door wierd geheeld van alle vier'ge wonden,
Die door het Slang vergif haar waren toegesonden:
Soo sie ik ook het Kruis waar aan mijn Heiland hangt,
Waar door mijn sond'ge Ziel genesinge ontfangt
Van alle vierigheid, die door de quade sonden,
In mijn bedrukte Ziel gestadig word bevonden:
Waar toe de helsche Slang my voormaals heeft gebragt,
En my geheel ontrust by daage en by nacht.
Maar als ik door 't Geloof van Gode my gegeven,
Den Heiland aan het Kruis beschouw, voel ik een leven
In mijn besmette Ziel, dat my geheel verquikt,
En door des Geestes kracht een groote trooft beschikt;
Dat Jesus wonden my verlossen van mijn sonden,
Dat in Zijn bittere Dood mijn Leven word gevonden,
Dat Hy uyt Liefde dit alleene voor my deed,
Op dat ik wierd bevrijd van alle ramp en leet.

Uw

XXXV.

Uw Kruyce pijn, is Medecijn.

In hac Salus.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

M*Aar, hy is om onſe overtredingen verwondet, om onſe ongerechtigheden is hy verbryſelt, de ſtraffe die ons den vrede aanbrengt was op hem, ende door zyne ſtriemen is onſe geneſinge geworden. Wy dwaalden alle als ſchapen, wy keerden ons een jegelijk na zynen weg; doch de Heere heeft onſer aller ongerechtigheid op hem doen aanloopen,* Jeſaïa 53. verſſ. 5, 6.

XXXVI.

Red my, ô Heer, ik kan niet meer.

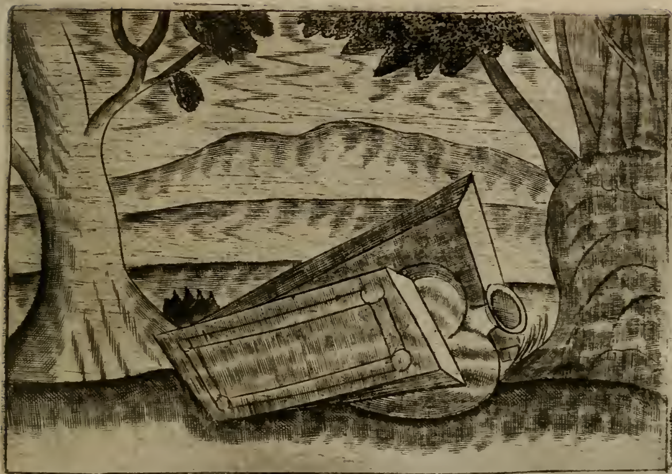
PSALM VI. vers 3, 4.

Zijt my genadig, Heere, want ik ben verſwakt; geneeſt my, Heere, want myne beenderen zijn verſchrikt: Ja mijn ziele is ſeer verſchrikt: ende gy Heere, hoe lange?

HOe is mijn Hart gedrukt met allerhande quaalen,
Het word ſeer Hart gedrukt, belemmert menigmaalen
Met allerley verdriet, beſtreden dag op dag,
Soo dat ik wel te recht met David ſeggen mag:
De ſtrikken van de Dood die hebben my omgeven;
De banden van de Hel benauwen my daar neven;
Mijn Ziele ſmelt als Waſch van al dit groot verdriet,
Ik kan niet meer; ô Godt! mijn jammer doch aanſiet.
Mijn Harte is beklemt, als onder groote ſteenen,
O Heer! maak eens een eynd' van dit mijn droevig weenen,
En geef my vleugelen, op dat ik vliege heen,
Daar ik eens zy bevrijd van al dit naar geween.
Gy immer hebt belooft my ook te ſullen helpen,
Laat dan dit groote leed my niet ganſch overſtelpen;
Maar geef uytkomſte doch die my verquikken mag,
En ſtrekken tot Uw eer tot aan den laatſten dag.
Ik bouw op Uw beloft', en geef aan Uw mijn Harte,
Bevry my door Uw Hand van allerhande ſmarte;
Ruk my uyt dit verdriet dat my alhier ontmoet,
En ſchenk om Jeſus wil, my eens 't volmaakte ſoet.

XXXVI.

Red my, ô Heer! ik kan niet meer.

Auxilium dato.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

A*L laagt gy-lieden tuſſchen twee rygen van ſteenen, [ſoo ſult gy doch worden als] vleugelen eener duyve, overdekt met ſilver; ende welker veederen zijn met uytgegraven geluwen veederen*, Pſalm 68: 14. *Want bergen ſullen wijken ende heuvelen wankelen, maar myne goedertierenheid en ſal van u niet wyken, ende het verbond mynes vredes en ſal niet wankelen, ſeyde de Heere uwe ontfermer. Gy verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooſte: ſiet, ik ſal uwe ſteenen ganſch cierlijk leggen, ende ik ſal u op Saphyren grondveſten*, Jeſaïa 54: 10, 11.

Maak

XXXVII.

Maak dat mijn Geest, geen Satan vreest.

1 SAM. XVI. vers 14.

Ende de Geest des Heeren week van Saul: ende een boose Geest van den Heere verschrikte hem.

IK ben gestaag benauwt van Belsebub boosaardig,
Die steeds rondom my gaat, om my te grypen vaardig,
Hy brijst gelijk een Leeuw, Hy soekt als tarwe my
Te siften allen dag, soo 'k Klein-geloovig zy.
Behoed my dan, ô Godt! voor zijn seer wreede klaauwen,
Laat hy noch zijne bend' my niet te veel benaauwen,
Geef my een vast Geloof, dat ik hem wederstaa,
En vlieden doe in 't eind', alleen door Uw genâ.
Soo hy my siften wil, bid dan voor my ô Heere,
Als Gy voor Petrus deed, dat hy te rugge keere:
Sterk my door Uwe kracht, en gun my Uw bystand
Dat ik ten laatsten eens behouw de overhand.
Laat Uwe goede Geest doch nimmer van my wijken,
Of anders mochte ik in desen strijd beswijken:
En dan de boose Geest verschrikken 't bange Hert,
Wanneer het sterk van hem alom bestreeden wert.
Maak doch geen Saul van my, die sich gansch sag verlaaten
Van Uwe bystand Heer, en schrikte boven maaten
Van eenen boosen Geest; laat ik behouden zijn,
Gelijk Gy Paulus deed, dan ben ik vry van pijn.

XXXVII.

Maak dat mijn Geest, geen Satan vreest.

Ne intime paveam.

. Goddelijk antwoord hier op slaande.

D*Och Ik salse van't geweld der Helle verlossen, Ik salse vry maken van den dood: O dood, waar zijn uwe pestilentien? Helle, waar is uw verderf?* Hosea 13: 14. *Ende de Godt des vredes sal den Satan haast onder uwe voeten verpletteren,* Rom. 16: 20.

XXXVIII.

Hoed my altijd, voor bitse Nijt.

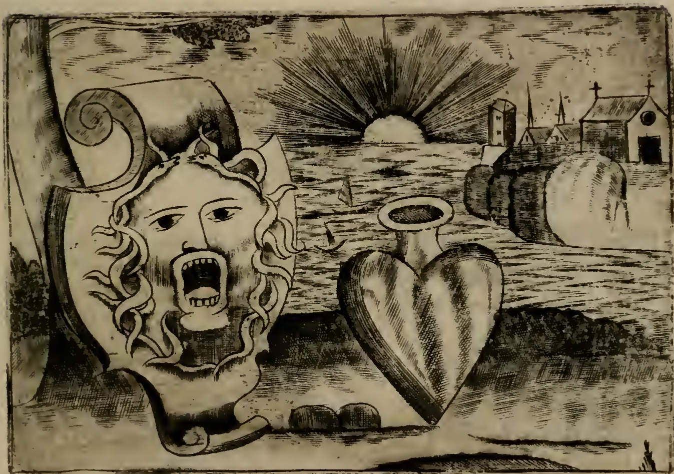
GALAT. V. vers 26.

En laat ons niet zijn soekers van ydele eere, malkanderen tergende, malkanderen benydende.

WY weten dat de Nijt van yder word misprezen,
En nochtans is de Nijt by alle Man in wesen,
Wanneer het ymand hier op Aarden reed'lijk gaat,
En dat hy metter tijd opklimt tot beter staat:
En Godt zijn Huysgesin voor siekten komt te hoeden,
Voort sal de bitse Nijt dan raaken aan het woeden,
Men denkt waarom of Godt ook soo niet doet aan my,
Dat ik Zijn goede gunst niet mee deelachtig zy.
Wat heb ik doch misdaan, of tegen Hem misdreven,
Dat Hy ook niet aan my komt sulke zegens geven;
Ik leef soo vroom als die, dien Hy dit goede doet,
Wel wat of hier van doch de oorsaak wesen moet.
Dus komt men tot de Nijt, van Gode ons verboden,
Van and're aangeraân. Gedenk in alle nooden
Dat Godt in Zijn bestier niet wil gemeestert zijn,
Volg Asaphs woorden na: en bid ô Ziele mijn,
Dat Godt doch uyt uw Hart, de Nijt gansch wil verjagen,
En dat gy uwen staat Hem moet geheel opdragen;
Hy sal het sekerlijk soo maken dat gy meugt,
In plaats van Nydig zijn, in 't binnenst' zijn verheugt.

XXXVIII.

Hoed my altijd, voor bitse Nijt.

Ne invideam.

Goddelijk antwöord hier op slaande.

E*Nde ontsteekt u niet over de boosdoenders, en benijdse niet die onrecht doen: Want als gras sullen zy haast worden afgesneden, ende als de groene gras-scheutkens sullen zy afvallen. Vertrouwt op den Heere, ende doet het goede; bewoont de Aarde, ende voed u [met] getrouwigheid*, Psal. 37 : 1, 2, 3.

XXXIX.

Gy zijt mijn Sterk, mijn Bollewerk.

PSALM XVIII. vers 3.

De Heere is myne Steenrotſe, ende mijn Borgt, ende mijn Uythelper, mijn Godt, myne Rotſe, op Welken ik betrouwe: mijn Schild ende Hoorn mijns heils, mijn Hoog Vertrek.

HOe menigmaal is hier een Chriſten-Ziel verlegen,
Wanneer hy word vervolgt op alle zyne wegen,
Hy weet niet waar hy ſich voor 't wonder groot getal
Van zijn vyanden boos, ſteeds veylig ſtellen ſal.
Hoe moſte David niet geſtadig omme ſweven,
En al waar Hy maar quam, in groote vreeſe leven,
Hy wierde ſteeds vervolgt, ſoo in de Stadt als Velt,
Doch in het eind' hy ſich in Gods bewaring ſtelt.
Doe gy ook ſoo mijn Ziel, Godt ſal ſteeds voor uw waken,
En uw Vyanden ſlaan, of ſeer laſhartig maken:
Hy ſal in 't grootſt' gevaar uw redden uyt de pijn,
En uw tot een Rondas en Beukelaar ſelfs zijn;
Hy ſal in uwe ramp, een uytkomſt uw beſchikken,
En in de ſwaartſte nood uw met zijn' hulp verquikken,
Soo gy maar vaſt betrouwt op hem in al uw doen,
Hy ſal uw ſekerlijk dan voor verderf behoên:
Hy ſal ſelfs in de Dood Uw wel een uytkomſt geven,
En brengen op een plaats, om veyliglijk te leven;
Soo gy dan zijt verloſt, dank Hem daar vierig voor,
Op dat Hy uw altijd in uwe nooden hoor.

Gy

XXXIX.

Gy zijt mijn Sterk, mijn Bollewerk.

In Deo tutus sum.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

D*Ewyle hy My ſeer bemind [ſpreekt Godt] ſoo ſal Ik hem uithelpen. Ik ſal hem op eene hoogte ſtellen, want hy kent Mynen Naame. Hy ſal My aanroepen ende Ik ſal hem verhooren; in de benauwtheden ſal Ik by hem zijn. Ik ſal der hem uyttrekken, ende hem verheerlyken. Ik ſal hem met lankheid der dagen verſadigen, ende Ik ſal hem mijn heyl doen ſien*; Pſal. 91: 14, 15, 16.

X L.

Maak my niet vaſt, aan 's Werelds laſt.

ROM. XII. vers 2.

Ende word deſer Wereld niet gelijkformig, maar word verandert door de vernieuwinge uwes gemoets, op dat gy meugt beproeven welke de goede ende welbehagende, ende volmaakte wille Gods zy.

IK bidd' ootmoedig Heer wilt doch mijn Ziel bewaaren,
Voor allen overlaſt der Wereldlyke Schaaren;
Maak doch mijn Harte niet te ſeer aan d' Aarde vaſt,
Noch aan het Werelds goet, als myne Schat aanwaſt.
Laat nimmer 's Werelds ſtaat, noch grootsheid of vermogen
Mijn Ziel bevangen, of ſchoon ſchynen in mijn oogen,
Maar wend mijn ſinnen af van alle Aardſche ſchat,
Op dat ik nimmer werd verleid van 't rechte pad.
Laat nooit mijn oogen ſich te ſeer in ſulke ſaken,
Verdwaalen hier of daar, noch ſcheppen groot vermaken
In 't nietig Aardſche goet; in rijkdom, eer of ſtaat,
Op dat mijn Ziele ſich doch niet te buyten gaat.
Want of ik allen dag beneden op der Aarden,
Veel eer en aanſien kreeg, en veele goets vergaarde,
Wat voordeel ſoud' het zijn, indien mijn dierb're Ziel
Daar door veel ſchade leed, en ik van Uw afviel?
Beſtier Gy dan ô Heer! mijn ſinnen en gedachten,
En leer my 's Werelds goet en aanſien ſteeds verachten,
Want alle Aardſche ſchat ſteld nooit het Hart geruſt,
Maar na Uw heyl alleen ſtrekt myne Zielen luſt.

X L.

Maak my niet vast, aan 's Werelds last.

Ne mundus me pelliciat.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

HEbt de Wereld niet lief, noch 't geene in de Wereld is: soo ymand de Wereld lief heeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al dat in de Wereld is, [namelijk] de begeerlijkheid des vleeschs, ende de begeerlijkheyt der oogen, ende de grootsheyt des levens, is niet uyt den Vader, maar is uyt de Wereld. Ende de Wereld gaat voorby, ende haare begeerlykheyt, maar die de wille Gods doet blijft in der eeuwigheyt, 1 Joh. 2: 15, 16, 17.

De

XLI.

De tijd gaat voort, met yder woord.

PSALM XXXIX. vers 5, 6.

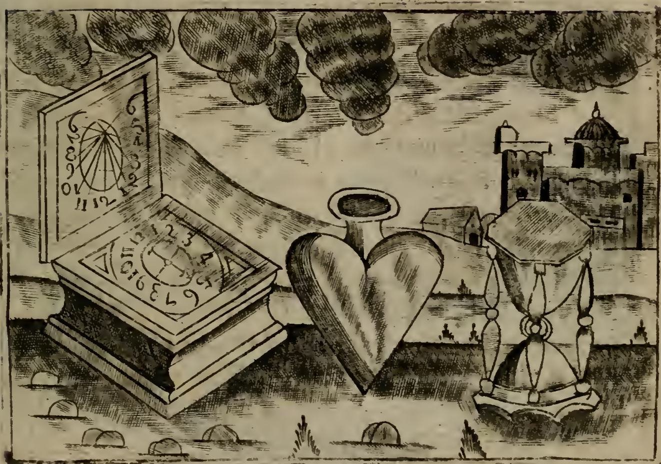
Heere, maakt my bekent mijn eynde, welke de maate myner dagen zy; dat ik weete hoe vergankelijk ik zy. Siet, Gy hebt myne dagen een handbreed gestelt, ende mijn leeftijd is als niets voor Uw: immers is een yder mensche [hoe] vast hy staat, enkel ydelheid.

DE dagen van een Mensch gaan als een wind daar heenen,
En eer men't recht bedenkt, is menig dag verdweenen;
Ja onnut door gebragt; en gansch geen goet gedaan,
En schoon wy ledig zijn, de tijd niet stil blijft staan.
Terwijl men eet en drinkt, of dat men legt te ronken
Als Swynen op het hok, en sat en vol gedronken,
Of dat men sit en leest, en Godt aandachtig diend,
Of om een samenspraak besoekt zijn goede Vriend.
Het eischt al t'saam zijn tijd, de Sonne komt te daalen,
En staat des smorgens op, men kan geen tijd herhaalen,
Daaromme is het best dat elk zijn schoone tijd,
Niet al te seer misbruikt, maar arbeid steeds met vlijd,
Om die tot stichting van een yder te besteden:
O Ziel! gedenk doch wel aan Paulus les en reden,
Die ons soo ernstelijk belast heeft eens voor al,
Dat men bequamelijk de tijd uytkoopen sal.
Denk vry dat yder dag de laatst' is van u leven,
En soekt u t'aller tijd tot Godsdienst te begeven,
En bid den Hemelvoogt dat Hy u brenge daar,
Alwaar men niet en teld by Maanden, Dag noch Jaar.

De

XLI.

De tijd gaat voort, met yder woord.

Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

O *Heere! wat is de Mensche dat Gy hem kent, het kint des Menschen dat Gy het achtet? De Mensche is de ydelheid gelijk, zyne dagen zijn als een voorby gaande schaduwe*, Psal. 144: 3, 4. *Siet dan dat gy voorsichtiglijk wandelt; niet als onwyse, maar als wyse. Den tijd uytkoopende dewyle de dagen boos zijn*, Eph. 5: 15, 16.

XLII.

Ik smacht allein, na d' Heil fontein.

Psalm XLII. vers 3.

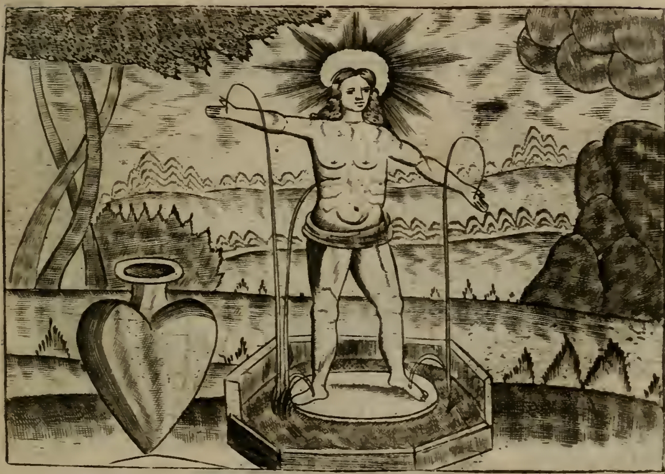
Myne Ziele dorstet na Godt, na den levendigen Godt: wanneer sal ik ingaan, ende voor Gods aangesichte verschynen?

OF schoon de Wereld my woud' eer en aansien geven,
En als een groot Monarch in alle weeld' doen leven,
Ik acht sulks niet met al, het is maar enkel niet,
Een groote quelling en gestadig Ziels verdriet.
Wat voordeel was het my dit alles te verkiesen,
Als ik het hoogste goet der Zielen moest verliesen,
En leven sonder Godt hier in het Aardsche rond,
Ik was d'Ellendigste die men ter Wereld vond.
O neen! mijn waarde Ziel, gy moet op beter denken;
En soeken 't schoone nat uyt Gods fontein te drenken:
Gy moet tot aller tijd sien na een beter lot,
En smachten als van dorst na Uwen Heer en Godt,
Ja wenschen steeds by Hem te drenken uyt de vloeden,
Die uw tot aller tijd voor dorsten kunnen hoeden:
Loop Hem gestadig aan, en dorst na Hem alleen,
Hy zy uw's Zielen lust, soek doch na anders geen:
Soek geen gebrooken Bak, die 't Water niet kan houwen,
Maar wilt alleen op Godt en zijn beloften bouwen,
Roep Hem om 't levens nat met vierig bidden an,
En geef uw geld niet uyt voor 't geen niet helpen kan.

Ik.

XLII.

Ik smacht allein, na d' Heil fontein.

Sitiens est mea anima Dei.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

O *Alle gy dorstige komt tot de wateren, ende gy die geen geld en hebt, komt koopt ende eet, ja komt koopt sonder geld ende sonder prijs, wijn ende melk. Waarom weegt gy-lieden geld uyt voor 't geene dat geen brood en is, ende uwen arbeid voor 't geene dat niet versadigen en kan? Hoort aandachtelijk na My ende eetet het goede, ende laat uwe Ziele in vettigheden haar verlustigen,* Jesaïa 55: 1. en 2.

XLIII.

Ik hef mijn Oog, tot Uw om hoog.

PSALM CXXIII. vers 1, 2.

Ik heffe myne oogen op tot Uw die in de Hemel sit. Siet, gelijk de oogen der Knechten zijn op de handen harer Heeren: gelijk de oogen der Dienstmaagden zijn op de handen harer Vrouwen, also zijn onse oogen op den Heere onsen Godt, tot dat Hy ons genadig zy.

EEn Dienstknecht is verplicht zijn Heere te behagen,
EenDienstmaagt moet sig ook na's Vrouwen woord gedragen,
En merken neerstig aan wat daaglijks is haar plicht,
Op dat van beiden mag den arbeid zijn verricht
Tot dienst van Heer en Vrouw, soo moeten wy ook alle
Met opsicht tot ons Godt Hem dienen ten gevalle,
Wy moeten altijd sien op 't geene Hy belast.
En houden Zijn bevel en woorden stadig vast.
Ons oog moet altijd zijn na onsen Heer en Hoeder,
Die ons seer milde geeft ons Ziels en Lichaams-voeder,
Die Zijn beveelen heeft gegeven in Zijn Woord,
Die dagelijks van ons ook moeten zijn gehoord.
Laat ons niet na het oog of na de sieur Hem dienen,
Maar met een oprecht Hart, Hy sal ons kracht verlienen
Dat wy het konnen doen; ons oog zy allen dag,
Alleen bereid te sien wat Hem behagen mag.
Men moet Hem meer ontsien dan alle aardsche Menschen,
Hy is een goedig Heer men kan geen beter wenschen:
Soo wie hem hier op Aard' ter dood toe is getrouw,
Die sal Hy stellen hoog en buyten alle rouw.

Ik

XLIII.

Ik hef mijn Oog, tot Uw om hoog.

Oculus ſurſum Videt.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

UW Harte zy niet nydig over de Sondaren; maar zijt ten allen dage in de vreeſe des Heeren: Want ſeekerlijk daar is eene belooninge, en Uwe verwachtinge ſal niet afgeſneden worden*, Spreuk. 23: 17, 18. *Wel gy goede ende getrouwe dienſtknecht, over weynig zijt gy getrouw geweeſt, over veele ſal Ik u ſetten, gaat in de vreugde uwes Heeren*, Matth. 25: 21.

XLIV.

Mijn hoogste Lot, alleen is Godt.

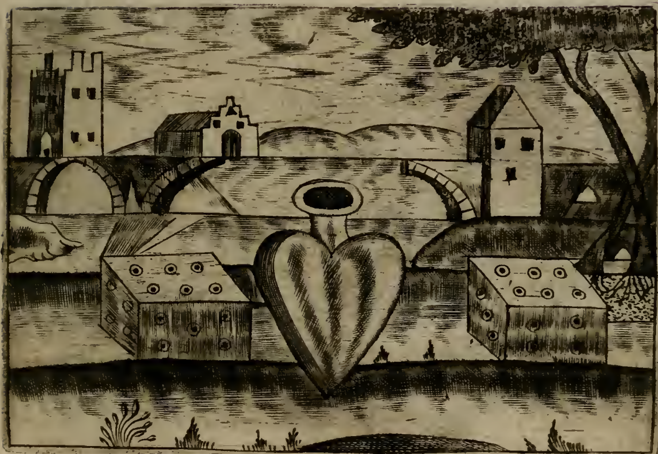
PSALM XVI. vers 5, 6.

De Heere, is het deel myner erve, ende mijns beekers: Gy onderhoud mijn lot. De snoeren zijn my in lieffelyke plaatsen gevallen; ja een schoone erffenisse is my geworden.

DE Alderwijste die ooit Rijkstaf heeft gedragen,
Komt in zijn Spreukboek van 't geworpen lot gewagen
Of iemand met den steen de hoogste oogen gooit,
Hy heeft doch niet met al, geen Lot is hier voltooit.
Het hoogste Lot mag uw een wijle tijds verrijken,
Maar sal doch in het kort door Mot of Dief beswijken,
Want 't is maar Aardsche schat die met de tijd vergaat,
En uw na haar verloop steld in een slechte staat.
Soek dan alsulken schat die geene Dieven steelen,
Die Mot noch Roest verderft, maar uw gebrek kan heelen,
En brengen gansch tot staat en stellen 't Hart gerust,
Dat is soekt Godt den Heer, en bid Hem steeds met lust.
Dat Hy uw geven wil vergeving uwer sonden,
En wasschen in het Bloed van Jesus dierb're wonden:
Soek Christus alle daag te krygen in Uw Hert,
Dat is het beste Lot dat ooit gevonden werd.
Gy moogt als David dan uytroepen sonder schroomen,
Het allerhoogste Lot is my nu toe gekoomen:
Mijn Ziele soekt den Heer, mijn Heiland en mijn Godt,
Ik heb Hem hart'lijk lief, Hy is mijn hoogste Lot.

Mijn

XLIV.
Mijn hoogste Lot, alleen is Godt.

Tu mea sors Jehova.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

W*Ien hebbe ik [neffens Uw] in den Hemel? neffens Uw lust my ook niets op der Aarden. Beswijkt mijn vleesch ende mijn herte, soo is Godt de Rotsteen mynes herten, ende mijn deel in eeuwigheid,* Psal. 73: 25, 26. *De Heere is mijn deel, seyt mijn Ziele, daarom sal ik op Hem hoopen*, Klaagl. 3: 24.

Ik

XLV.

Ik vrees uw niet, o Doods verdriet.

1 Cor. xv. vers 55, 56. en 57.

Dood, waar is uwen prikkel? Helle, waar is uw overwinninge? De prikkel nu des doods is de sonde; ende de kracht der sonde is de Wet. Maar Gode zy dank, Die ons de overwinninge geeft door onsen Heere Jesum Christum.

OF ons de bleeke Dood komt dringen op de hielen,
Zy sal daaromme ons terstond niet gansch vernielen,
Zy meend ons quaat te doen, en nochtans doet zy goet,
Voornamelyken dien, die Godt heeft in 't gemoet.
Zy is als een Portier, maakt ons de deure open,
Om uyt dit Aardsche Huys na 't Hemelsch toe te loopen;
Zy is een doorgang maar voor een geloovig Hert,
Wiens dood maar als een slaap of rust gereekent wert.
Wy weten soo dit Huys van onse Aardsche wooning,
Eens afgebrooken word, wy by den Hemel-Koning,
Een heerlijker gebouw genieten naderhand,
Dat eeuwig duuren sal, en altijd houden stand.
Het is een konst-gebouw van Gode selfs gestichtet,
Seer net in een gevoegt, en van Godt toegerichtet,
Die door een waar Geloof omhelsen Godes Soon,
En suchten nacht en dag, om zijn genaden Throon.
Kom Dood wanneer gy wilt, ik sal voor uw niet vreesen,
Gy sult my geen verderf, maar enkel vreugde wesen;
Ik sal aan Godt mijn Ziel opdragen als ik scheid,
En erven na dees' tijd, de vreugd' in eeuwigheid.

Ik

X L V.

Ik vrees uw niet, o Doods verdriet.

Mortem haud vereor.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

SChrijft *ſalig zijn de doode, die in den Heere ſterven*, Openb. 14: 13. *Gy ſult myne ziele in de Helle niet verlaten; gy ſult niet toelaten dat Uwe Heilige de verdervinge ſie*, Pſal. 16: 10. *Let op den Vroomen, ende ſiet na den oprechten; want het eynde van [dien] Man ſal vrede zijn*, Pſal. 37: 37. *De Rechtveerdige betrouwt ſelfs in den dood*, Spreuk. 14: 32, *ſiet ook* 2 Cor. 5: 1.

XLVI.

Geen Aardſche vreugt, het Hart verheugt.

PSALM XVI. vers 11.

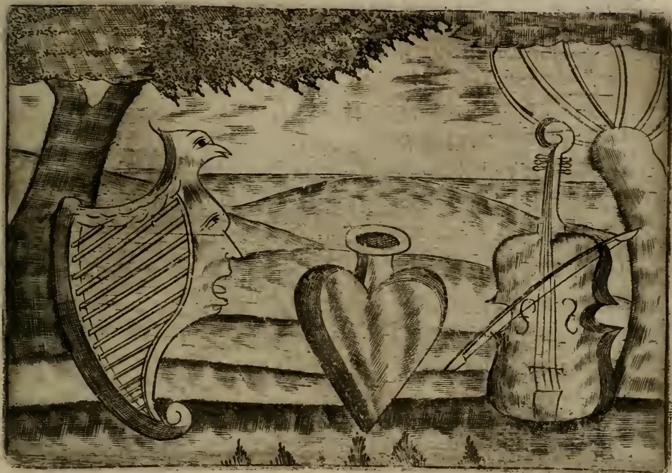
Verſadinge van vreugde is by Uw Aangeſichte; lieffelijkheden zijn in Uw Rechterhand eeuwiglijk.

DE Harp en ſoete Veel zijn lieffelijk te hooren,
En ſtreelen menigmaal ſeer ſoet der Menſchen ooren
Als een ervaaren Hand, de ſelve hier gebruikt,
Waar door men word blijd en de droefheid word geſnuikt.
Maar wat is 't Aardſch vermaak en allerley Muſyken,
Doch by de eeuw'ge vreugd des Hemels te gelyken?
Soo veel als donkerheid by klaare Sonne-ſchijn,
Of by de Saligheid de ſwaare Helſche pijn.
De Aardſche vreugde kan het Hart wel iets verlichten,
Maar 't innerlijk verdriet ten vollen niet doen ſwichten;
Het duurt maar voor een tijd: daar na volgt treurigheid,
Dus is zy ſonder vrucht en enkel ydelheid.
Godt heeft veel ſoeter vreugt voor zyne Gunſtelingen
In Eeuwigheid bereid, als al het Aardſche ſingen:
Geen oog heeft ooit geſien, geen harte ooit bedagt,
Wat Godt Hem heeft bereid, die Hem bemind met kragt.
't Is een volmaakte vreugt die nimmermeer ſal enden,
Geen droefheid noch verdriet ſal die ſelfs immer ſchenden;
Het is niet voor een tijd, maar duurt in eeuwigheid:
Wel ſalig zijnſe, die dees vreugde is bereid.

Geen

XLVI.

Geen Aardsche vreugt, het Hart verheugt.

Vanitas.

Goddelijk antwoord hier op slaande.

HEt *geene de ooge niet en heeft gesien, ende de oore niet en heeft gehoort, ende in het herte des Menschen niet en is opgeklommen, het geene Godt bereid heeft dien die hem liefhebben,* 1 Cor. 2: 9. *Ja van outs heeft men het niet gehoort, noch met ooren vernomen, noch geen ooge heeft gesien, behalven gy o Godt,* [*wat*] *Hy doen sal dien die op Hem wacht,* Jesaïa 64: 4.

XLVII.

Selfs tot het Graf, ga my niet af.

PSALM LXXI. vers 9.

Verwerp my niet in den tijd des ouderdoms, en verlaat my niet terwyle mijne kracht vergaat.

HEt is een yder Mensch geset eenmaal te sterven,
Wat Leven heeft ontfaan, sal ook de dood beërven,
Dat leert men alle daag, en uyt Gods Heilig Woord,
Word dit ook klaar gesien en menigmaal gehoort.
Dies bidd' ik dan (ô Godt!) dewijl de Jaaren komen,
Dat myne krachten ook al worden afgenomen;
Verlaat my niet ô Heer! als ik word out en staf,
Maar blijf my gunstig by tot aan het naare Graf.
Verwerp my dan doch niet als donkerheid mijn oogen
Bevangt, en myne rug door oudheid word gebogen,
Als my de handen slap de leeden worden stijf;
En my de beenen staan te trillen onder 't lijf.
't Geheugen my vergaat, de ooren niet wel hooren,
Kom my dan Gunstelijk met Uw Genade vooren,
Schoon ik in myne Jeugt niet heb om Uw gedacht,
Gelijk ik schuldig was; maar steunde op mijn kracht.
O Heer! het is mijn leed in 't binnenste van mijn Herte;
Nu ik in d'Ouderdom gevoele dese smerte;
Verlaat my nu doch niet, en gaa my nimmer af,
Maar volg my met Uw troost en hulp tot aan mijn Graf.

XLVII.

Selfs tot het Graf, ga my niet af.

Ad ſepulchrum fidus.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

E*Nde ſiet, Ik ben met u-lieden alle de dagen tot de voleindinge der Wereld*, Matth. 28: 20. *Ik ſal uw geen Weſen laten*, Joh. 14. vers 18. *Want Hy heeft geſeyt: Ik ſal uw niet verlaten, Ik ſal uw niet begeven*, Hebr. 13: 5.

XLVIII.

Heer op Uw Woord, ſoo Reys ik voort.

1 SAM. III. vers 18.

Hy is de Heere, Hy doe wat goet is in Zyne oogen.

WAnneer * Jeſaïas wierd aan 's Konings Hof geſonden,
Om uyt des Heeren Naam Hiskia aan te konden,
Geef aan uw Huys bevel, uw Leven is ten end:
Doe heeft de Koning ſich in 't Bedde omgewend,
En vieriglijk den Heer met traanen aangebeden,
Als zijnde met het Woord van Godt ſeer wel te vreden.
Soo ſeyde † Paulus ook met onbevreeſde ſtem,
Ik ben geheel bereid om tot Jeruſalem
De banden aan te doen, en ook den dood te ſmaken,
Als ik maar Jeſus Naam daar door mag heerlijk maken.
Daar op was elk geruſt, en yder hield ſich ſtil,
En ſeyde: ſoo geſchied aan uw des Heeren wil.
Soo moet gy ook mijn Ziel ten reyſe uw bereyden,
Dat gy uw wel getrooſt moogt van de Aarde ſcheyden:
Beveel met weldoen ſteeds uw ſelven in Gods hand,
Eer gy van hier vertrekt na 't Hemels Vaderland.
Seg dan als Jeſus ſprak: *Uw wil o Heer geſchiede,*
Ik ben ter Reys gereed, als Gy het ſult gebieden;
Geleid my door Uw Raad, en maak my onbevreeſt,
Want in Uw handen Heer, beveel ik mynen Geeſt.

* *Jeſaïa* 38: 1, 2. † *Hand.* 21: 13, 14.

Heer

XLVIII.

Heer op Uw Woord, ſoo Reys ik voort.

Quando tu jubes

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

W*Elgelukſalig is de Menſche wiens ſterkte in Uw is, in welker herte de gebaande wegen zijn. Als zy door het dal der Moerbeſie-boomen doorgaan, ſtellen zy Hem tot een fonteyne, ook ſal de regen haar gantſch rykelijk overdekken. Zy gaan van kracht tot kracht, een jegelijk [van haar] ſal verſchynen voor Godt in Sion,* Pſalm 84. verſſ 6, 7, 8.

Leid

XLIX.

Leid my in Vreê, ter goeder Ree.

LUC. XI. vers 29.

Nu laat Gy Heere uwen dienstknecht gaan in vrede na Uw Woord.

ALs d'oude Simeon door Godes Geest gedreven,
Zich na het Heiligdom des Tempels had begeven,
En daar den Heyland vond, was dit zijn Ziele beê:
Nu laat o Heere doch Uw Dienstknecht gaan in vreê.
Een teeken dat Hy was bereid zijn Aardsche leven,
Aan Gode zynen Heer gewillig op te geven,
Mits Hy in vreede mocht vertrekken van de Aard'.
En strekken zyne Reys gerustig Hemelwaard.
Godt sal uw ook mijn Ziel ter goeder reede bringen,
En het geheiligt Volk Zijn lieve Hemelingen:
Hy sal d'onstuimigheid verjaagen uyt uw Hart,
En stellen in een plaats daar jammer is noch smart.
Gy sult uw Burgerschap daar vinden in den Hemel,
En niet belemmert zijn met ondermaans gewemel,
Maar hebben volle vreugt en blijdschap sonder end,
Gy sult van Jesus selfs als Burger zijn erkent.
Span dan Uw krachten in, en diend den Heer aandachtig
Soo lange gy hier zijt, en loop Hem aan seer krachtig
Tot dat Hy uw van hier op neem in heerlijkheid,
Die Hy Zijn lieve Volk voor eeuwig heeft bereid.

XLIX.

Leid my in Vree, ter goeder Ree.

Oſtende portum.

Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

GOd zeyde eertyds tot den Aarts-Vader Jacob: Ik ben met u, ende ik zal u behoeden over al waar gy heenen trekken zult: want ik zal u niet verlaaten, Gen. 28: 15. Hebbe ik u niet bevoolen, weeſt ſterk ende hebt goeden moet, ende en verſchrikt niet, ende ontſet u niet: want de Heere uwe God is met u alomme daar gy heenen gaat, Joſua 1. vers 9.

L.

Ik zal na desen, weer levend' wesen.

PSALM LXXI. vers 20, 21.

Gy die my veele benauwtheden en quaden hebt doen sien, sult my weder levendig maken: ende sult my wederom ophaalen uit de afgronden der aarde. Gy sult myne grootheid vermeerderen en my rondom vertroosten.

AAnschouw eens in de Lent' de Kruiden en de Boomen,
Hoe haare blaaderen beginnen uit te koomen,
Wanneer de Gulden Zon op beide neder straald,
En zoo haar voedsaam sap tot in den kruin ophaald:
Na een seer harde Vorst en koude Hagel-vlaagen,
Soo sal ook God ons vleesch eenmaal ten Jongsten dagen
Opwekken al te saam door Sijne Kracht en Geest,
Na dat wy hier op d'Aard zijn seer verdrukt geweest.
Het onvolmaakte sal Hy met volmaaktheyt kleden,
't Verderffelijk sal zijn vol onverderflijkheden;
Het sterflijk sal als dan geheel onsterflijk zijn,
En dat gebreklijk was, bevrijd van alle pijn.
Wy sullen God aldaar, en Jesum onsen Koning
Aanschouwen eeuwiglijk in 's Hemels Hof en wooning,
En daar verheerlijkt staan voor Godes Heil'ge Throon
En zingen 't Hemels-Lied voor Vader, Geest en Zoon.
Gun ons, ô God, wanneer de laatste dag sal komen,
Dat wy dan mogen zijn als groene vruchtb're Boomen,
Die U om Christi bloed behaaglijk zijn ô Heer,
Mijn Ziel segt Heere komt, want ik verlange seer.

L.

Ik ſal na deſen, weer levend' weſen.

Tandem reviviſcam.

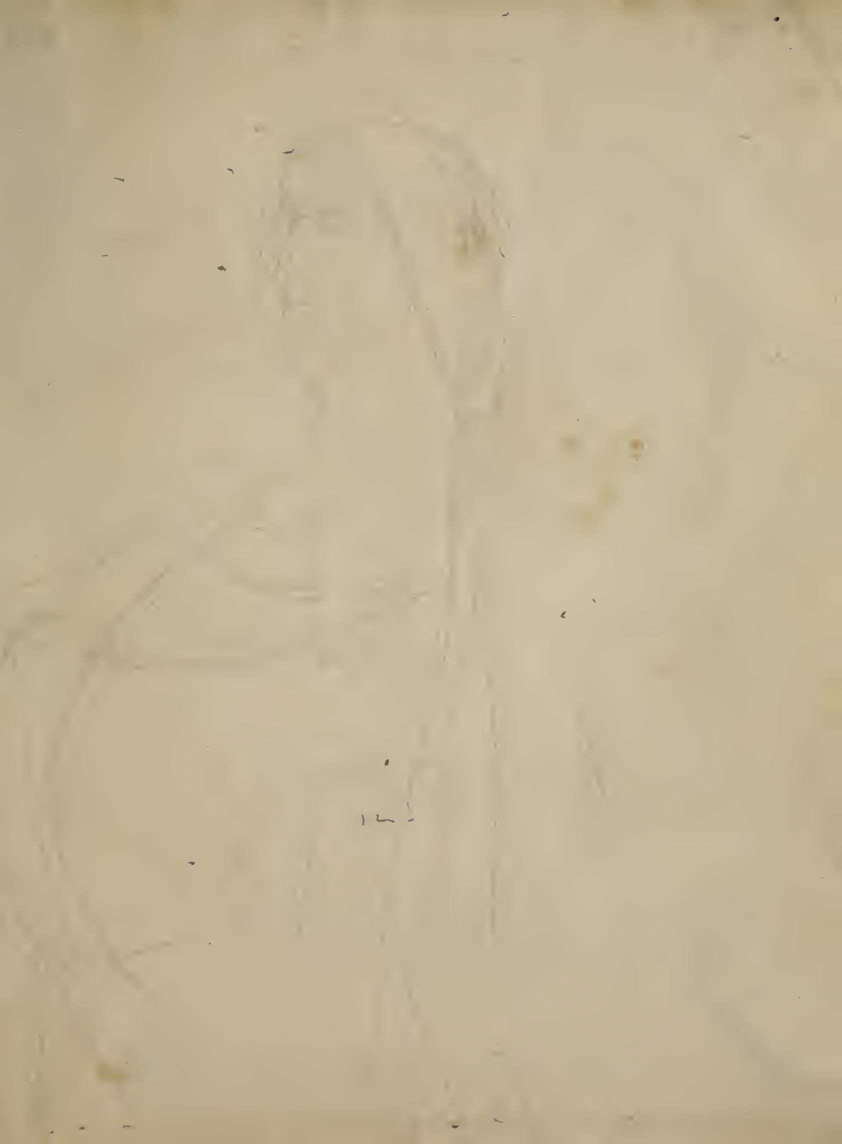
Goddelijk antwoord hier op ſlaande.

W*Ant ik weet mijn Verloſſer leeft, en Hy ſal het laatſte over het ſtof opſtaan: Ende als zy na myne huyt dit doorknaagt ſullen hebben, ſal ik uit mijn vleeſch God aanſchouwen, den welken ik voor my aanſchouwen ſal, ende myne oogen ſien ſullen ende niet een vreemde: Mijn nieren verlangen ſeer in mijnen ſchoot,* Job 19: 25, 26, 27. *Soo dan vertrooſt malkanderen met deſe woorden,* 1 Theſſ. 4: 18.

REGISTER,

Der Christelijke Aandachten.

F I N I S.

dirrr